

DIRVA THE FIELD

Nr. 89

Lapkričio-November 19, 1959

Cleveland, Ohio

Ruošiasi Žalgirio mūšio sukakčiai

Nesutaria kur statyti Vilniaus teatrą.- Kaunui nebeužtenka Eigulių vandens.

Ateinančią vasarą sueis 550 metų nuo Žalgirio mūšio, Vilniuje istorikai (deja, jų pirmosios eilės ir istorijos klastotėjai) ruošiasi tą sutartį atžymėti specialiu veikalu apie lietuvių kovas prieš kryžiuočius, nuo ordino atsiradimo Pabaltijy iki 15-tojo amžiaus.

O lenkai tuo tarpu ruošia paminklą pačioje Žalgirio kautynių vietoje. Paminklo modelį jau esąs paruošęs prof. Jerzy Bandura. Numatoma statyti aukštą obeliską, kuriame būsianti iškalta mūšio data, Žalgirio kryžiai ir kardiniai ir paminklo pastatymo data, o už obelisko būsiai vėliavų stiebai (kokios bus vėliavos, tuo tarpu nepasakyta). Kitoj vietoj numatomas amfiteatras ir didžiulis Žalgirio kautynių maketas. Būsiančios atvaizduotos abi kariuomenės — jungtinė (taip diplomatiškai vadinama Vytauto vadovautoji kariuomenė) ir kryžiuočių. Be to, būsianti istorinės medžiagos paroda — muziejus.

siremtų į kitą gatvę, o sodelyje būtų galima pastatyti kompozitorių, muzikų, dainininkų skulptūrų, įrengti fontanų, būtų gražu ir patogų, nes ties ta vieta netoli susikerta visos miesto susisiekimo linijos.

Šis atsiliepimas, matyt, dar tik diskusijų pradžia tuo klausimu.

KAUNUI JAU MAŽA EIGULIŲ VANDENS

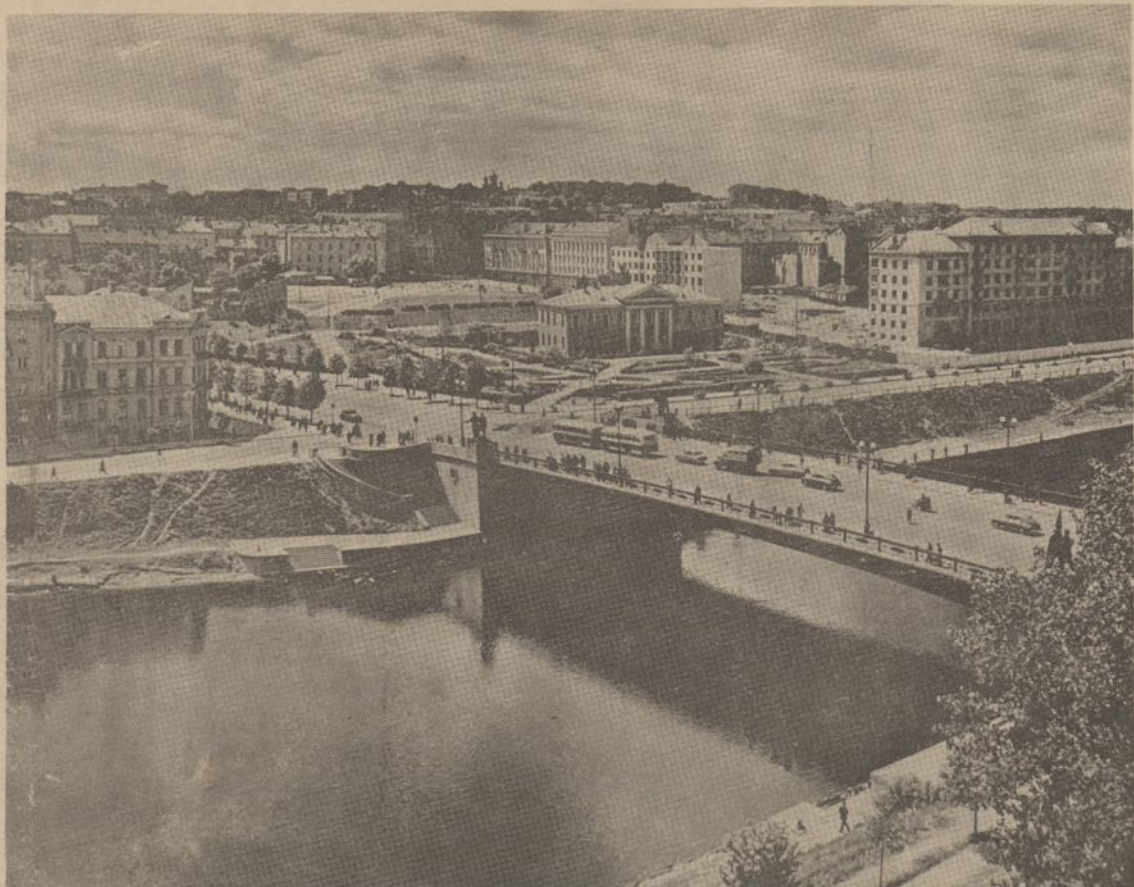
Prof. dr. M. Kaveckis kritikuoja Kauno miesto tvarkytojų sumanymą kasti kanalą tarp Neries ir Eigulių ir taip papildyti Eigulių šulinio vandens atsargas, nes jo jau stinga Kauno vandentiekui. Profesoriaus nuomone, yra pavojaus apkrėsti vandentiekį bakterijomis ir tame kanale įtaisyti "bakterijų gyvenvietę".

Profesorius siūlo verčiau įrengti papildomą vandentiekio stotį Pajėsyje. Arba pakelti bent 2 metrais vandens lygį Neryje. Tada, esą, padidėjus hidros tatiniam

spaudimui, Eigulių šuliniuose atsirastų daugiau vandens, bet jis būtų gerai, kaip ir dabar, išfiltruotas pro dugną ir bakterijomis apkrėtimo pavojaus nebūtų. Be to, pakėlus vandens horizontą Neryje, ta upe galėtų imti plaukinti laivai į prie jos augančias vasarvietes. Bet pats profesorius pastebi, kad tas jo projektas būtų pats išlaidingiausias.

MINEJO "ANYKŠČIŲ ŠILELIO" SUKAKTĮ

Spalio 31 dieną vyskupo Baranauko gimtinėje, prie garsiosios jo klėtelės, kurioje jis rašė "Anykščių šilėlių" 1858-59 metais, buvo surengtos iškilės tos poemos šimto metų sukakčiai paminėti. Iškilėse dalyvavo būrys vilniškės "aristokratijos": Preikšas, Zimanas, Baltušis, Banaitis, Miežėlaitis, Tilvytis ir kt. Klėtelė, kaip kultūros paminklas, yra apstatyta specialiu apsauginiu pastatu. (LNA)

Paskutiniiais metais Vilniuje gyventojų (nelietuvių) skaičiui smarkiai augant, atsirado reikalinga miestą plėsti, statant naujus namus. Kadangi centre senojuosius pastatus norima išlaikyti kaip istorinius meno paminklus (Vilnius dėl savo pastatų ir išplanavimo gali būti vadinamas mažuoju Paryžiumi), statyba vykdoma priemiesčiuose. Nuotraukoje: nauji gyvenamieji namai Antkalnyje.

ADENAUERIS SUTINKA SU MACMILLANU

Berlyno klausimą svarstyti viršūnių konferencijoje

Britanijos premjeras Macmillanas įtikino Vak. Vokietijos kanclerį Adenauerį, šiuo metu besilankantį Londone, kad Vakarų Berlyno klausimas yra reikalingas įtraukti į būsimosios Rytų-Vakarų viršūnių konferencijos darbotvarkę.

Anksčiau Adenaueris teigė, kad diskusijos Berlyno klausimu viršūnių konferencijoje būtų "nepatogios ir gal net pavojingos".

Macmillano nuomone, to klausimo išjungimas iš diskusijų, svarstant Rytų-Vakarų įtampos priežastis, būtų nerealus.

Tačiau, nors ir sutikdamas, kad tas klausimas būtų įtrauktas į darbotvarkę, Adenaueris įspėjo Macmillaną, kad bet koks susitarimas su sovietais Berlyno klausimu "susilpnintų ir pablogintų vakarinius miesto sektorius okupuojančių JAV, Prancūzijos ir Britanijos pozicijas".

Dr. Adenaueris atvyko Londoną trijų dienų vizitui, kurio tikslas išlyginti skirtumus tarp britų ir vokiečių pažiūrų. Pasitarimuose su Macmillanu aptariami ne tik viršūnių darbotvarkės klausimai, bet ir nusiginėjimo problemos bei politinė ir ekonominė Vak. Europos organizacija. Nors jo sutikimas Londone aerodrome buvo gana šalutinis, tačiau pasitarimai vykstą "lengvai ir nuodirdžiai".

BAIMĖ DĖL JAV IGULY SUMAŽINIMO

Drauge su Adenaueriu Londoną atvykę vokiečių vyriausybės pareigūnai išreiškė gilų susirūpinimą dėl galimo JAV igulų sumažinimo Europoje. Tas susirūpinimas viešpataujas ir kitose Vak. Europos vyriausybėse.

Vakarų Europoje tuo tarpu neturima smulkesnių žinių apie projektuojamą JAV igulų atitraukimą, tad tas klausimas greičiausiai nebus palieamas Adenauerio-Macmillano pasitarimuose, tačiau numatoma kreiptis į Washingtoną, prašant smulkesnių informacijų.

JAV biudžeto biuras neseniai

rekomendavo, kad dvi JAV divizijos būtų atitrauktos iš užjūrių. Penkios tų divizijų stovi Vak. Vokietijoje, dvi Korėjoje. Europoje tikima, kad, jei tas pasiūlymas būtų priimtas, tos dvi divizijos greičiausiai būtų atitrauktos iš Europos.

HERTERIS ŽADA NEMAŽINTI ĮSIPAREIGOJIMŲ

Susirūpinimą dėl Vakarų gynybos susilpnėjimo, jei būtų priimta JAV biudžeto biuro rekomendacija, pareiškė ir NATO bei JAV kariniai vadai.

Washingtono prasidėjusiose NATO parlamentarijose konferencijose valst. sekr. Herteris paneigė, kad aukso plaukimas į kitus kraštus galėtų sumažinti JAV pagalbą savo sąjungininkams. Atlanto bendruomenės gynybos svarbą yra nepasikeitusi, pabrėžė jis, ir Jungtinės Valstybės "tęs savo įsipareigojimus".

Prez. Eisenhoweris Augustoje sušaukė ginkluotųjų pajėgų konferenciją "kariniams planams ir programoms aptarti".

* Chruščiovas grupei laikraštinių pareiškė, kad Sovietija, "mažiausiai viename fabrike" gaminanti po 250 hidrogeninių bombų per metus, ir turimais ištiektais galėtų "nušluoti nuo žemės veido visus potencialius priešus".

DIRVA ATEINANČIA SAVAITĖ.

dėl Padėkos dienos šventės, išeis tik vieną kartą.

Jugoslavijos inteligentija bėga į vakarus

SVARSTO, KUR STATYTI TEATRĄ VILNIUJE

Vienas iš labiausiai viliojančių pažadų yra naujas operos ir baleto teatras Vilniuje, kurį jau kelinti metai vis žada statyti prie Neries upės, ties žaliuoju tiltu (kuris nebe žalias, iš naujo perstatytas ir pavadintas čekisto Dzeržinskio vardu).

Neseniai Vilniaus languose buvo pastatyti du skirtingi teatro projektų modeliai. Taigi, dar nenuspręsta, koks teatras bus statomas. Ryšium su tuo vienas valdininkas (Valst. plano komisijos skyriaus viršininko pavaduotojas, pavarde P. Judickas) išdriso kritikuoti teatrui parinktąją vietą. Jis mano, kad toj vietoj teatras "organiškai neįsilieja į bendrą miesto ansamblį, neturės savo fono, bus savotiškai atsiskyręs nuo miesto". Be to, ta vieta esanti nepatogi ir teatro lankytojams, nes nuošalėje nuo miesto susisiekimo linijų.

Jis siūlo statyti operos teatrą miesto centre, prie sodelio Pylimo (dabar Komjaunimo) gatvėje. Teatro fasadas, esą, būtų sode, pastatas užpakaline siena at-

Prieš keletą metų nuimtos spygliuotų vielų tvoros, skyrusios Jugoslaviją nuo kaimyninių Austrijos, Italijos ir Graikijos valstybių, netolimoje ateityje gali būti vėl atstatytos. Jugoslavijos slaptosios policijos šefas, viceprezidentas Aleksandar Ranković neseniai smarkiai sugriežtino pasienio kontrolę, kad sustabdytų nuolatinių Jugoslavijos piliečių bėgimą į laisvę.

Nors ligšiol užsienio spaudoje per daug neminėta, neslūgstanti pabėgėlių iš Jugoslavijos srovė pasidarė viena svarbiausių Tito vyriausybės problemų. Daug jugoslavų inteligentų — inžinierių, gydytojų, menininkų, technikų, mokslininkų ir net režimo pastatytų fabrių direktorių — pasitaruoju metu pasirinko sunkų emigranto likimą. Statistika rodo, kad Jugoslaviją inteligentų pabėgėlių skaičiumi lenkia tik vienas Europos kraštas, būtent, sovietinė Vokietijos zona.

Kai daugumas Jugoslavijos pabėgėlių pasirenka nuotykingą ir sunkų kelią per Slovėnijos ir Makedonijos kalnus, inteligentai dažniausiai apsisprendžia pasinaudoti lengvesnėmis oficialiomis keliomis. Vos tik pasiekę kitą kraštą, jie atsiskaito Jugoslavijos pilietybės ir pasiprašo

politinės prieglaudos.

Ypač ryškiai yra Jugoslavijos menininkų — pabėgėlių grupė. Operos dainininkų krašte tiek mažai beliko, kad rimtai svarstoma uždaryti keletą provincijos operų ir likusias lėgas sutelkti Belgrade ir Agramo, Viena geriausių Jugoslavijos dainininkų, Carla Martinis, dainuoja Milane, jaudinančiomis aplinkybėmis pabrėžusi Italijos prieglaudą. Dainininkai Anton Dermota ir Josip Costic dainuoja Vienoje, baritonas Tomislav Neralic ir dainininkė Nada Puttar — Vakarų Berlyno operoje, sopranas Zinka Kunc ir baritonas Marko Rothmueller — New Yorko Metropolitan operoje.

Išsita gydytojų grupė, kurią Tito vyriausybė pasiuntė Etiopijai pagelbėti, pasiprašė, imperatoriaus Haile Selassie globos. Paryžiuje apsisitojo labai aktyvi Jugoslavijos gydytojų ir inžinierių grupė su Radomir Trajkovic ir inž. Dragoljub Vukovic priekyje, o keli tuzinai inžinierių, kuriuos režimas pasiuntė pasitobulinti į Vieną ir Vak. Berlyną, pareiškė nusistatymą atgal į Jugoslaviją nebeįžiti.

Kokios priežastys skatina žmones pasitraukti iš tėvynės tuo metu, kada geri derliai žada

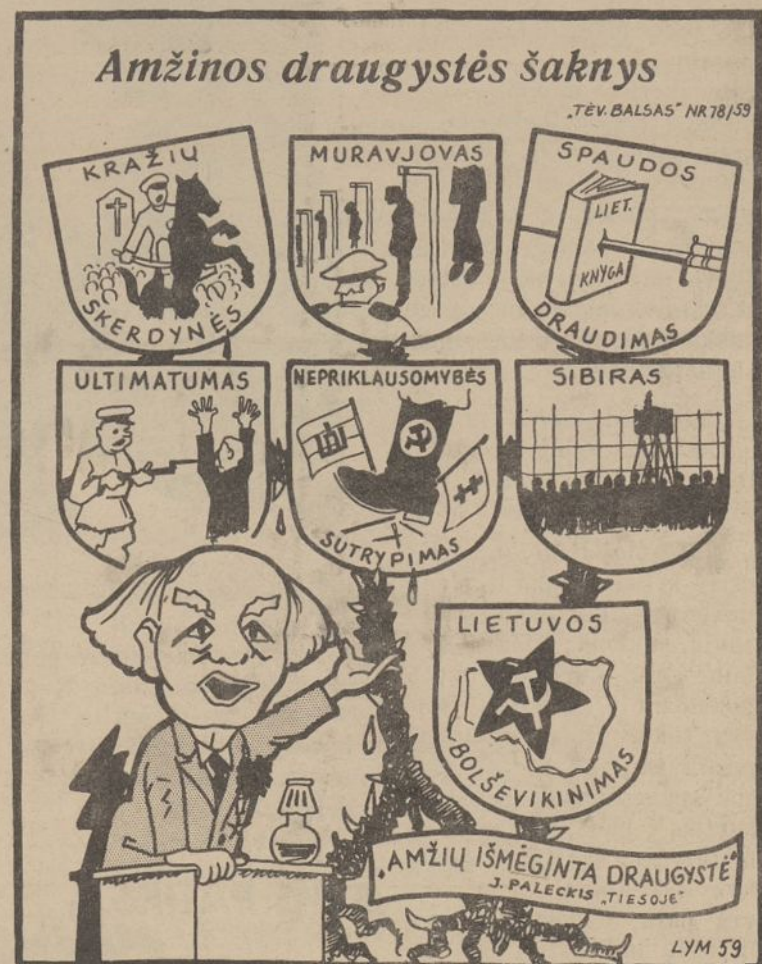
gyvenimo standarto pagerėjimą ir Rytų bloko kampanija prieš Tito atrodė atslūgstanti? Pagrindinės priežasties reikia ieškoti tame, kad inteligentai, kurie neretai būna ir partiečiai, geriau už kitus krašto gyventojus mato potencialių pavojų Tito režimui.

Nors šiuo metu anti-jugoslavine kampanija tuo pačiu atkaklumu tebeveda tik raudonoji Kinija ir Albanija, viduje — partijoje, armijoje ir slaptosios policijoje — vyksta atkakli kova tarp titoistų ir sovietinio elementų. Rytų blokas tebemeta kraštan daug pinigų ir patarimų, kad Maskvai palankų elementą paskatintų ir oportunistus pritrauktų. Tito autoritetas dar tebepajėgia kraštą apsaugoti nuo galutinio nuslydimo į sovietų įtakos sferą.

Tačiau atkakliai prosovietinis sparnas, vadovaujamas Serbijos min. pirm. Petar Stambolic ir Bosnijos min. pirm. Djuro Pu-car, įgyja vis daugiau įtakos.

Akyliūs stebėtojai pastaraisiais mėnesiais konstatuoja, kad provakarietiškus politikus Jugoslavijos vadovybėje vis labiau nusteibia Maskvai kluksnis elementas, labai puikiai propagandistai išnaudodami sovietinius erdves laimėjimus ir Chruščiovo lankymąsi Amerikoje.

Gyventojų skaičiumi (17,6 ml.) Jugoslavija prilygsta sovietinei Vokietijos zonai. Todėl inteligentijos bėgimas iš Tito krašto ten dar nuostolingesnis, nes technikos ir mokslo specialistų skaičius Jugoslavijoje niekada nebuvo aukštas. Jei sovietinei zonai pranašaujama, kad jos produkciją supraliūzos inteligentijos pasitraukimas, tai Jugoslaviją tas gali greičiau išlikti, jeigu Tito režimas teras tik tokias priemones, kaip spygliuotas vielas, minas ir sargybų bokštus, jai su-laikyti. (tp)

Paleckis nepailstamai moko mylėti rusus ir dėkoti jiems už Lietuvos nepriklausomybės panaikinimą.

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: HEnderson 1-6344. Išėina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Didžioji talka dar nesibaigusi

Šiais metais, jūsų talkinami, mes daug lietuvių, gyvenančių JAV ir kituose laisvuose kraštuose, supažindinome su Dirva. Dalis iš jų laikraštį užsisakė, liko pastoviais skaitytojais ir mums atsiunčia malonius atsiliepimus. Iš dalies supažindintųjų gavome atsakymus, kad jie dar pagalvosią, greičiausia laikraštį užsisakys ateinantiems 1960 metams. Žinoma, buvo ir tokių, kurie pranešė, kad jie Dirvos neskaitysią, nors laikraštis ir įdomus.

Kad daugelį lietuvių galėjom supažindinti su Dirva, didžiausias nuopelnas priklauso tiems, kurie prašomi ir neprašomi atėjo į talką, atsiuntė didesnius ar mažesnius savo kolonijos lietuvių sąrašus. Buvo net ir tokių gerų rekomenduoju, kurie teiravosi, kaip jų pažįstamieji, ar įsijungė į skaitytojų eiles, ar dar delsia. Ir iš delsiiančiųjų sugėbėjo išrinkti prenumeratos mokesčių, tuo palengvindami ir naujiems skaitytojams ir Dirvos administracijai.

Dabar, kada iki didžiųjų švenčių — Kalėdų ir Naujųjų metų belikę tik kelios savaitės, kada ateina pati didžioji naujų prenumeratų rinkimo talka, mes norime dar kartą kreiptis į visus Dirvos bičiulius prašydami nabūti rūpestingais knygnešiais. Mes tebetikime, kad dar daug yra tokių lietuvių, kurie susipažinę su dabartine Dirva, tikrai ir užsisakys 1960 metams. Tik reikia inuos pakalbinti, juos su Dirva supažindinti. Ir, žinoma, geriausia, atsiųsti jų adresus. Jie gavę Dirvą 4 savaites nemokamai patys įsitikins ir nereikės didelio įkalbinėjimo.

Redakcijoje gaunami laišukai mus įtikina, kad yra dar daug tokių lietuvių, kurie ir nemažose lietuvių kolonijose gyvendami, jau nekalbant apie nuosauksnes, su Dirva dar nėra susipažinę. Štai neseniai esame gavę laišką iš Toronto. Rašo jauna lietuvaitė:

"Neseniai gavau progos paskaityti Jūsų laikraštį Dirvą. Ir taip patiko, kad noriu užsisakyti. Rūta B."

Antrame laiške, gautame prieš kelias dienas iš Mass. užkampio, kur nedaug lietuvių, sakoma: "Tik iš kitų laikraščių, kurie su jumis polemizuoja, žinojau, kad yra tokia Dirva. Visiškai nežinojau, kad ji taip gražiai spausdinama, išėina du kartus, kad ateinančiais metais jau skaitytojus lankys kas antrą dieną, kad yra pats moderniausias lietuvių laikraštis. O sužinojau Bostone, lankydamas savo pažįstamus. Ten radęs Dirvą pasiemiau kelius numerius į namus. Ir dabar

jums siunčiu prenumeratos mokesčių. K. S."

Mes tikime, kad jei šiomis savaitėmis, ypač prieš didžiąsias šventes, mūsų bičiuliai dar kartą apsidairys, kas Dirvos neskaito ir su ja nėra susipažinęs, tai panašų laiškų sumažės. Žinoma, jie visiškai neišnyks, per metus vienas kitas pasitaikys, bet nebus, kaip dabar yra, kada jų net per savaitę keli ateina. Ir tie laišukai mums sakyte sako, kad didžioji talka dar nesibaigusi, kad dar daug galima bendromis pastangomis laimėti.

Kaip žinia, Dirva 1960 metais eis tris kartus per savaitę. Jos metinė kaina nustatyta \$10.00, bet naujiems skaitytojams, laikraštį užsisakiusiems iki šiuo metų pabaigos, mes duodame už \$8.00. Ir mes kviečiame visus, kurie dar Dirvos neskaity, tą nuolaidą pasinaudoti. Pasinaudoti, nes ji duodama tik iki šiuo metų pabaigos.

JIE ĮDOMAUJASI, KAIP MES GYVENAME, BET BIJO SAVO NUOMONĘ PASAKYTI

Vytautas Valaitis pasakojo įspūdžius iš susitikimų Vienoje.- Prof. S. Žymantas apie Amerikos Balsą...

Lapkr. 7 dieną, V. Steponio restorano patalpose, New York'e, įvyko Lietuvių Fronto bičiulių ir svečių susirinkimas, kuriame kalbėjo neseniai iš Europos atvykęs prof. S. Žymantas ir Vyt. Valaitis.

Prof. S. Žymantas nušvietė Amerikos Balso Muenchene, Vokietijoje, buvusią veiklą, jo reikšmę, itaką, pasekmes pavergtam kraštui bei iš ten atsiliepimus. Taip pat pasakojo apie darytus žygius Amerikos Balsą palikti, o po uždarymo atnaujinti.

Jie kreipėsi į kompetetingą įstaigą ir pavienius asmenis, įrodinėjo šių transliacijų svarbą pavergtam kraštui. Ilgesnį pasikalbėjimą vedė sutenatvokusia kongreso nare Edna Kelly, kuri, tačiau, atnaujinti Amerikos Balsą vilčių nesuteikė.

Įdomus buvo Vytauto Valaičio pranešimas, kuris pasakojo savo įspūdžius iš komunistų organizuoto jaunimo festivalio Vienoje, kur jis sutiko iš pavergtos Lietuvos mūsų jaunimo.

Jis ten susirado keliolikos jaunųjų grupelę, tačiau, kiek daugiau kalbėti teko tik su Komjaunimo Tiesos redaktoriu A. Laurinčiuku ir komjaunimo sekretorium J. Petkevičium, baigusiu mokytojų seminariją, kuris jam atrodė esąs lietuvių grupės vadovas-politrukas. Su šiais V. Valaitis pasikeitė nuomonėmis ir ideologiniais klausimais. Aplamai, jų pasikalbėjimai nereikšmingi, bet mums savotiškai įdomūs.

Kai jis sutiko didesnį jų būrelį, visi reikėdavo nuširdaus noro kalbėti, visi klausė Valaičio, kaip jis gyvena, o šis klausė jų, bet atsakymų nebuvo.

J. Petkevičius pasiteiravo, kokia bus išeivijos ateitis, ką žmonės galvoja po Stalino ir k. Taip pat jam pabrėžė, kad išeiviai per daug neapykantos rodo Lietuvai, nes jie esą tiek gražių žodžių sukuria, kad ir tas "kolūkis", o mūsų laikraščiai visą laiką bubnija "kolchozas".

Į Valaičio klausimą, ar varo propagandą prieš bažnyčią, ne-

norai atsakė kad taip. Kai Laurinčiukas ėmė girti sovietinę santvarką, tai Valaitis jam sakė: Nėra ko girti, jei mano tėvas, buvęs mokytojas, kukliai gyvendamas, susitaupė ir nusipirko 14 hektarų ūkį, kurį valdžia atėmė tai kur čia teisybė?

Kai pripras, visa tai žmonės užmirš, tada bus geriau, negu buvo, - atsakė Laurinčiukas. Būdinga yra pavergtųjų jaunų lietuvių nuovoka apie laisvo pasaulio lietuvių ideologines sroves. Kas tu esi? - paklausė jie Valaičio. Kai šis atsakė ateitininkas, tai kiti iš būrio paaiškino, tai tautininkas, o dar kiti - ne, tai krikdemas....

Prisiminė jie ir graždanką, ką Laurinčiukas bandė griežtai nuiegti, jog tai prasimanymas, ką gi tu darytum, jei visdėlto, bandytų įvesti, jei toks galingas ir

laisvas jauties. - paklausė Valaitis.

O ką tu darytum, jei mėnulis ant galvos kristų? - klausimu atsakė Laurinčiukas.

Bėgčiau, o ką tu darytum, jei graždanką pradėtų įvesti? Atsakymo nebuvo.

Ši masinė komunistų jaunimo demonstracija jiems kainavo apie 4 1/2 milijonų dolerių. Drausmė buvo nepaprasta. Iš 17,000 pabėgo tik 7-8 asmenys. Kiekvieną laisvą minioj pajudėjimą bemaž likviduodavo nematomi pareigūnai.

V. Vaitekūnas pranešimą papildė sutrauktai patiekdamas to festivalio pilną vaizdą. Susirinkimą atidarė prof. J. Brazaitis, pirmininkavo V. Maželis.

Baigiant tylos minute pagerbti ir nukentėję laisvės kovotojai. E.Č.

Dainavos ansamblis Chicagoje repetuoja "Vestuves".

E.Šulaičio nuotrauka

Krepšinis Chicagoje

Lapkričio 21-22 dienomis Chicagoje bus pravestos jau į tradiciją įeinančios miesto vyrų krepšinio pirmenybės. Nugalėtoji skiriama konsulo Dr. P. Daužvardžio pereinamoji dovana.

Siemietinėse pirmenybėse

bus atstovaujami LSK Aras, Baltijos Jūra, naujai įsteigtas LSK Gintaras, ASK Lituanica ir LSK Neris. LSK Neris įregistravo dvi komandas. Viso bus septynios rungtynės, kurių ketverios šeštadienį ir trys sekmadienį.

Šeštadienį rungtynės pradėdamos 1 val. ir tęsis iki 7 val., o sekmadienį nuo 1:30 iki 6 val. Rungtynių vieta: Foster Park — 8400 So. Loomis Blvd. Aengėjas Akademis Sporto Klubas Lituanica.

Sekmadienį, prieš baigmines rungtynes, apie 4 val., bus specialiai pagerbtas didelis jaunimo bičiulis Juozas Bačiūnas, kuris visa savo siela pritardamas ir tikrai gausiai piniginiai paremdamas įgalino atlikti mūsų krepšinininkų istorinį žygį Pietų Amerikoje. Gilios padėkos ženklas, Juozui Bačiūnui bus įteiktas FASK skirtas, su tam tikru įrašu, metalinis plaketas.

Kalbant apie pačias pirmenybes, sunkoka atspėti jos laimėtoją. Vieni tikina, kad Neris I-jį pakartos pernykštį laimėjimą. Kiti guldą galvą už Lituanicą, o yra ir manančių, kad jaunieji susispietę Aro, Gintaro ar Baltijos Jūros komandose, ims ir parodys ką gali.

Kaip ten bebūtų, tikimasi tikrai įdomios kovos. Ypač, kad visose komandose matysis naujų veidų. Jų tarpe net ir tokių, kurie jau gali pretenduoti į žvaigždes. Nepamirštini ir Pietų Amerikos išvykos dalyviai: R. Dirvonis, W. Kamarauskas, R. Valaitis ir A. Varnas. Juos tikrai bus įdomu pamatyti krepšinio aikštėje. Beje, daug kas pasigėdys K. Germano ir A. Šimkaus. Jei laikinai apleido Chicago, ir pakeitę sportinę aprangą į karišką, atlieka karinę prievolę.

Šios pirmenybės vertos didelio dėmesio. Tikimasi, kad sporto bičiuliai gausiai atsilankys.

ptr.

KĄ SAKIAU IR KO NESAKIAU

V. Kantaitis Dirvos Nr. 87 rašo nesupratęs mano pastabos vietos žiniuose, kur buvo pasakyta, kad "salė ir klubas gražiai gyvuoja." Iš daugelio kolonijų lietuvių klubų, sako, "tokią blogą salę greičiausia tik vienas Clevelandas turi". Tas tiesa. Bet aš sakiau, kad salės bendrovė ir klubas savo tarpe gražiai gyvuoja, sugyvena, ne kad turi gražią salę.

Aš esu vienas iš tų kurių teko matyti Amerikos lietuvių kolonijose puikias, dideles sales, ir grįžęs į klubą sakydavau salės bendrovės vadams, kad kitur, net mažesnėse kolonijose, lietuvių salės puikios, didelės ir bendrovės kasose turi tūkstančius dolerių. Kodėl mes Clevelande to negalėtume padaryti?...

Bet sunku buvo ką padaryti, nes tikrai, paprastiesiems anų laikų veikėjams "stigo iniciatyvos ir platesnių užsimojimų," kaip Kantaitis pastebi.

Kai dabar jau turim naujai suvažiavusių, su iniciatyva ir plačiais užsimojimais lietuvių, savo toje žinutėje pažymėjau, kad salės ir klubo "avimui" reikia tik naujų narių, nes senieji mažai pajėgia dirbti. Tie nauji nariai gali ateiti tik iš naujųjų ateivių. Bet čia ir nusivylimas, kad naujieji, atrodo, visai nesirūpina ką nors didesnio kurti ateiviai, be jų pasiūlymų statyti naujas milžiniškas sales Clevelande, nors niekas nepasitūlė nei \$10 salės kapitalui.

Mes, senesnieji, labai norėjom, kad naujieji įsijungtų į salės bendrovę, kuri turi kapitalą ir biznį, ir nuo to pradėti projektuoti ateiviai. Bet norai pasirodė bergždžiai. Per 10 metų, jau būtų buvę galima surasti naujai salei patogią vietą, nes niekas neverčia senojų salę būti. Galima buvo panaudoti iniciatyvą ir platesnius užsimojimus ir turėti naują, puikią salę.

Jei turėtume ką nors panašaus į Slovenų salę, pakaktų visokiems mūsų parengimams. Dabar, blaškomes po visokias svetimas patalpas, ir džiaugiamės, kad turėjom "gerą laiką". Bet kad kas nors galvotų apie savą lizdą, kur galėtų ir patys ir jų augantis jaunimas koncentruotis, niekam, atrodo, nesvarbu.

K. K., Cleveland

NORS IR LUPTŲ SKŪRĄ...

Tegul mums, antihunduriniams, Omahoje, Br. Raila dovanoja už šį viešą laišką. Paskaitę jo stripsnį apie Hondurą, užsikrėtė šiuo lengvu humoru ir norim atsiliepti. Ta visa Honduro istorija tikrai verta humoro, nes rimtai diskutuoti vargu ar apsimoka.

Gal, mūsų manymu, reikėjo aplenkėti tą vidurnakšio tipele prie viešbučio. Visais kitais atvejais mes sutariame ir čia priėmėme tokią rezoliuciją: "Nevažiuosim į Hondurą, Nors mums Pakštas luptų skūrą".

Reporteris, Omaha

VIENO DOLERIO VAJUS ĮVYKDOMAS

Dirvoje pasirodė įtikinantieji rašiniai, kad reikia rimčiau susirūpinti Vasario 16-tąją Gimnazija. Ypač nesunkiai įvykdomas vieno dolerio vajus. Tik žinant JAV lietuvių, reikėtų aukotojus skelbti, ir tai turėtų daryti Dirva, kuri šiam reikalui jau ir taip nemažai vietos skiria. Ir aukas, mano manymu, geriausia siųsti taip pat Dirvai, kurios adresas gerai žinomas. O jau Dirva perduos tuos pinigus kam jie skirti.

Mano manymu ir Dirvos \$20,000 vajus buvo sėkmingas, nes ten buvo panaudoti nauji paramos rinkimo būdai. Čia buvo pataikyta į JAV lietuvių galvą. Reikėtų tuos pačius metodus panaudoti ir telkiant paramą Vasario 16 Gimnazijai.

Šiame laiške pinigų nesučiūnau, nes nuo 1959 m. sausio mėn. Vasario 16 Gimnazijai kas mėnuo siunčiu po \$10. Kiek vėliau pasiūsiu savo auką ir per Dirvą.

Kostas Demikis, New Britain.

Stroh's alus padaro pobūvį pilną... alus su lengvu, švelniu skoniu. Kada jūs ir jūsų draugai susirenka, patikrinkite, kad po ranka turėtumėt pakankamai šalto Stroh's. Amerikoj vienintelis ugnim virtas alus visada dėdada gerą skonį geram laikui.

JUMS PATIKS

Stroh's

YRA ŠVIESESNIS

Dabar už vietines kainas

Amerikoj tik ugnim virta alus!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

Lietuviškosios aktualijos

V. Rastenis

Ir vėl apie šiaupus ir anapus

Atsitiko pernai ar užpernai kažkam Montreale "Nepriklausomajam Lietuvoj" išsitariti, kad "Kauno jūra" ir hidroelektrinė jėgainė greičiausia yra tik bolševikų propaganda.

Pagavo tą išsitarimą agitpropas Vilniuje, ir kartoja, kartoja, kartoja be paliovos, vis pirštu rodydamas į vakarus: žiūrėkit, girdi, kiek jie išmano ir kiek teisybės sako, tie buržuaziniai nacionalistai!

Kartojo, net pagražindami, ir dabar, pirmąjį Kauno jėgainės turbiną į darbą leisdami. Ir, turbūt, dar kartos iki begalybės. Ir primins visiems, kad aklas visko Lietuvoje dabar besidedančio menkinimas neretai gali būti tik ginklo į rankas padavimas Lietuvos išnaudotojams.

Yra dar pora ar trejetas vakaruose prieš kiek laiko sklidusių ir ligi šiol nepatikrintų gandų, kuriuos bolševikinis agitpropas irgi panašiai pasigardžiuodamas kartoja.

Tiesa, vien jau tas, kad agitpropas keletą metų iš eilės verčiasi vis tik tais pačiais čionykštės informacijos suklupimais, lyg rodytų, jog toji mūsų informacija ne taip jau dažnai tekumpo. Ar gal ir agitpropas tik kairiuosius suklupimus tesugauna?

Ne taip jau lengva ir agitpropui, nes kiek tenka pastebėti, tai jo pareigūnai tik labai retai ir tik labai parinkti tegauja iš tiesioginių šaltinių pamatyti, kas čionykštėj mūsų spaudoj rašoma apie Lietuvos gyvenimą. Šiaip jau dažniausia jie tą mato tik per "kreivą periskopą", tai yra, tik per Laisvės ir Vilnės kada nekada duodamus paminėjimus, ką mūsiškai laikraščiai rašo. O tie paminėjimai paprastai būna tyčia, arba ir iš nemokšiskumo, neatpažįstamai iškraipyti.

galų... Neigiamų reiškinių skelbėjai nepagalvoja, kokioje juokingoje padėtyje jie atsidurs kai vieną gražią dieną adatos ir uknoliai pagaliau bus į Kamajus ir Tytuvėnus pakankaman skaičiuje atvežti...

Išėjimas labai teisingas. Jį net labai padidintu mastu patvirtina minėtasis atsitikimas su kažkada kažkieno pareikštu nepasitikėjimu, kad bolševikai (ne vien bolševikai, o ir visoki lietuviai) galį Nemuną užtvėnti. Bet, iš vienos pusės turi būti pastebėta, kad mūsų spauda, ypač pastaruoju laiku, toli gražu ne vien neigiamybės "renka". Priešingai, jau nuolat tenka susidurti su išėjimais arba net kažkieno ir pasipiktinimais, esą informacijose iš Lietuvos "pasiduodama bolševikinei propagandai"...

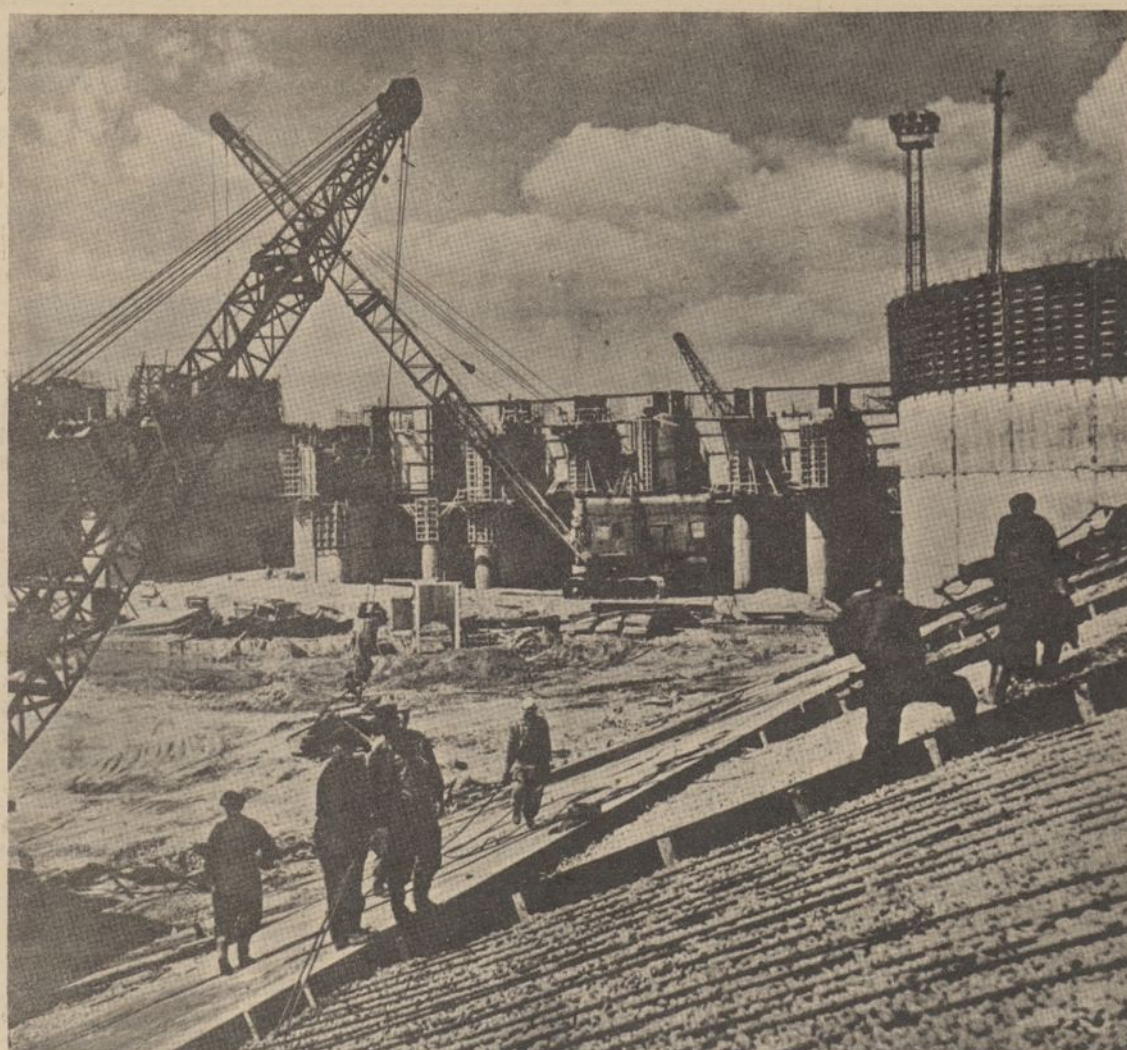
Iš kitos pusės, reikia suprasti, kodėl neigiamosios žinios, ypač kai jos paduodamos pačių bolševikinių šaltinių, atrodo patikimesnės, negu teigiamosios. Juk pasigirimuose gali būti ir, be abejojimo, labai dažnai ir pagražinimų, padidinių, perdėjimų. Tad teigiamoj informacijoj sunku

po dvylika tūzinų adatų kiekvienai šiaip taip siūti sugebančiai rankai, tai dar negali būti tikras, kad taip iš tiesų ir yra. Bet jeigu rašo, kad Kamajuose adatų iš viso negalima gauti, tai nėra abejonės, jog tai teisinga žinia.

Tas, žinoma, nepateisina manyimo, jog nieko teigiamo tenai nėra, tik paaiškina, kodėl mūsų spaudai lengviau sustoti prie negatyviosios informacijos.

Viešojo bolševikinio informacija apie Lietuvos gyvenimą yra nepatikimas šaltinis. Tačiau gilinimosi ir įgudimo pagalba, atrodo, pagaliau turėtų būti galima ir iš to šaltinio išmokyti susidaryti apytikrą vaizdą. Yra pagrindo manyti, jog tas vaizdas jau ir dabar yra susidarytas, nors gal dar ir ne visai pavykęs perduoti spauda besinaudojančiai mūsų visuomenei. Kad daug kas gana teisingai suvokta besinaudojant viešaisiais bolševikų informacijos šaltiniais, yra jau ne vieną kartą patvirtinę kiti šaltiniai, gyvi iš ten kada nekada pasirodantieji žmonės.

Patyrimas, tačiau rodo, kad gyvieji liudininkai irgi nėra

Užtvindyti Nemunui nuo Kauno iki Balbieriškio reikėjo išmūryti milžinišką užtvanką...

Taip atrodė Nemuno pakrantės toj vietoj, kur dabar baigia užlieti "Kauno jūra"...

Ką tik pasirodžiusiam šių metų Darbo trečiajame numeryje, slaptyvardžiais tepasirašytuose straipsniuose, yra pareikšta dėmesio vertybinių klausimų, taip pat ir kitais su juo susijusiais klausimais. Štai keletas jų, ryškesniųjų:

"Mūsų spauda... renka iš Lietuvos vienus tik neigiamus reiškinius... kad Kamajų, Pabradės, Tytuvėnų ir Plutiškių kooperatyvuose vis trūksta adatų, siūlių, uknolių ir kitų

atvėtyti... tiesą nuo netiesos. Bet kai pačiuose bolševikų šaltiniuose kas nors peikiama, tai yra kone 100% tikra, kad nebus tyčia padidintų, išpūstų neigiamybių. Neigiamybių išpūtimo paprastai galima rasti tik politinės opozicijos šaltiniuose, bet bolševikų ji nėra garsiai kalbėti galinčios opozicijos. Jeigu bolševikinio laikraščio skiltyse skaitytum, kad Kamajuose yra

ideali informacijos šaltiniai. Dėka sąlygų, kuriose jiems yra tekę Lietuvos gyventi, jie dažniausia pažįsta tik siaurą Lietuvos gyvenimo sektorių. Be to, tuos šaltinius tenka ne mažiau atsargiai priimti ir jų objektyvų išpūdžių bei vertinimų.

Tad, kalbant apie domėjimąsi Lietuvos gyvenimu, visada prisimintina, kad esamose aplinkybėse nėra galimybės tik panorėti ir iš karto patirti visą tiesą, visą vaizdą, kas ir kaip ten dedasi. Tai yra kantraus ir ilgo ieškojimo reikalaujantis tikslas.

O štai dar keletas minčių apie "kontaktus ir bendradarbiavimą" iš to paties Darbo: "...iš miškų ir laukų kautynės persimėtę į posėdžių kabineus, susirinkimų sales, universitetų auditorijas, teatrų scenas ir ekranus, į knygų leidykla, laikraščius, į pasilinksminimų vakarus, į anekdotus. Kova įvairuoja intensyvumą, apimtini, taktika, inspiraciniais motyvais ir įvai-

Viena iš pirmųjų "Kauno jūros" nuotraukų, daryta priešpaskutinį spalio mėnesio pavakarį, vandeniu baigiant kilti iki 10 metrų ribos, kurią reikėjo pasiekti, kad galėtų būti paleista pirmoji jėgainės turbina.

riausiom aplinkybėm, kokių tik gyvasis gyvenimas gali patiekti... Kai kalbama apie bendradarbiavimą su Kraštu, atrodo, reikėtų turėti prieš akis tą kautynių vyksmą, kuris ten eina šiuo lemtingu laikotarpiu lietuvių tautai... Tie, kurie savo patriotizmą seikėja neapykanta dabartinei Lietuvai, kažin ar tik netalkininkauja okupantui? Vengimas sąlyčio su priešu vargu ar pateisinamas nors ir kilniaisiais principais greičiausia išduoda nesugebėjimą ar neryžtumą prisitaikinti naujų frontų sąlygoms, kurios, kaip matom, reikalauja keisti kovos taktiką ir metodus".

Žinoma, reikia susitarti dėl sąvokos "dabartinė Lietuva". Nežinau, ar kas seikėja patriotizmą neapykanta kokiai nors Lietuvai, praeitinei ar dabartinei. Gali būti kalba apie neapykantą Lietuvos okupantams ir jų talkininkams, kvilingams. Šio jausmo revizija gali būti reikalinga tik dėl to, kad iš tikrųjų, tarp kvilingų gali būti ir tikros dabartinės Lietuvos elementų, nes tose sąlygose ne taip jau lengvai atskiriamas nuoširdumas nuo apsimetimo, išdavimas nuo pasiaukojimo (Ar gali būti didesnis pasiaukojimas už tą pasiaukojimą, kuris atliekamas pasislėpus po išdaviko skraiste ir žinant, kad niekas tikros tiesos nesužinos ir išdaviko skraistės nenu dengs? Tokios galimybės kuria visiškai naują, rašytojų kūrinuose dar neišryškintą heroizmo formą).

Tos aplinkybės verčia susimąstyti dėl "principo" anot kurio, kiekvienas pareigūnas okupuotoj Lietuvos, yra priešas, su kuriuo "negali būti jokių kalbų". Ryšium su tuo vis iškyla tas "ben-

dradarbiavimo" klausimas.

Anot to paties autoriaus minėtajame Darbe,

"Atvirai ir aiškiai už bendradarbiavimą pasisakė Algimantas Šalčius. A. Šalčius tuo reikalu rašė laiškus Lietuvos kompartijai ir pavieniam asmeniui, valstybės departamentui ir kitur. Viso to pasėkos kol kas yra tik tokios, kad Vilniaus radijas ir Tėvynės Balsas A. Šalčių išplūdo provokatorium".

Leika tepritarti, kad pelnytai išplūdo, nors ir neteisingai kvalifikavo provokatorium. Jei pradėjo nuo susirašinėjimo su kompartija ar valdžia, tai čia buvo ieškojimas kontakto ne su "dabartine Lietuva", o tik išimtinai su okupantais. Tad ir gerai, kad jie išplūdo, vietoj priėmę pasisūlymą "bendradarbiauti".

Toliau tas pats autorius, atrodo, primena lyg ir savaime suprantamą, bet dažnai vis kažkaip pro šalį praleidžiamą dalyką:

"Reikėtų skirti Lietuvos okupantą ir Lietuvos Kraštą, Lietuvos žmones, lietuvius. Kai kalbama apie bendradarbiavimą, atrodo, turėtina galvoj Lietuvai, jos žmonėms, o ne okupantams iš "draugiškos respublikos". Antra, terminas "bendradarbiavimas" nepasako to kontakto pobūdžio, kurį norima turėti su Lietuva. Kontaktas galimas ir su priešu, su okupantu, tai dar nereikia, kad su juo bendradarbiaujama. Bendradarbiavimo partnerius ir atvejus pasirinkti, atrodo, turėtų teisės ir pareigos sau pasilikti".

Taip, rodos, jokio priešo negalima nugalėti be kontakto, be sąlyčio su juo: žodžiu, žvilgs-

nų, kumščiu, ar ginklu... Tikyra skirtumas tarp oponento ir bendradarbio kontakto. To skirtumo galbūt ne visada bus paisę ir kairie bandžiusieji kontaktuoti, ir kairie tuos bandymus vertinusi...

Geriausi linkėjimai ir sveikinimai visiems lietuviams

HAR-LEE
FOOD MARKET

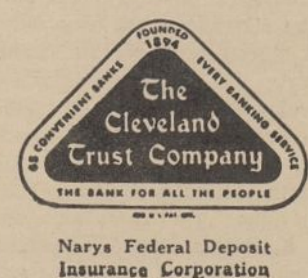
WE CARRY THE FINEST MEAT AT THE LOWEST PRICES

4013 LEE ROAD
LO 1-8933

SIŪSKITE KALĖDŲ PINIGUS DABAR:

A p s i saugokite nuo paskutinės — minutės skubėjimo! Jūsų giminės ir draugai gaus jūsų pinigines dovanas greitai, jei jūs dabar išsiųsite!

Sis patarnavimas duodamas visuose mūsų 69 patogiųse banko skyriuose.

IGNAS ŠEINIUS

3

Vėl anapus geležinės uždangos

— Šautuvą ant peties, skydus lygia greta, be plyšių, aukščiau galvos! Durtuvų ir jūsų pačių kad nebūt matyt. Pirmyn, aršūs!

Trys ar keturi lietuviai puskarininkiai bolševikinėmis uniformomis išvėrtė lietuviškai, o paskum kartojo: — Viens, du! Viens, du! Viens, du!

Tie lietuviški žodžiai, jų lietuviškas skambesys ir ritmingai sunkus žingsnių šlamesys aidėjo nuo katedros sienų, nuo kitos aikštės pusės namų. Šalnos sukrėstus, suledėjusiu aidu.

Iš pradžių nebuvo Petrui Vindeikiui lengva priderinti skydą prie priešais jo nešamo ir užpakalinio. Sverdėjo ranka, visas petis, žiojosi plyšiai. Bolševikas karininkas įkyriai jį stebėjo, tik nieko nesakė. Nors jau seniai kariuomenėje tarnavęs, Petras Vindeikis, gydytojas, prisiminė taisyklę: kvėpuoti laisvai, vienodai, kas trečias žingsnis traukti ir išleisti kvapą.

Jam pasidarė kiek šviesiau akyse, krūtinė kilnojos lengviau, žingsnis sekė žingsnį, dėjos pėdos šlamesin. Plyšiai tarp jo ir kaimyninių skydų mažėjo. Išnyko. Jis galėjo laisviau atkelti akis, galėjo kiek apsidairyti.

Ratas sukė dešinien, skydų siena buvo atsukta išorėn, katedros ir aplink nustojusio miesto pusėn.

Priešais ėjo moteris, kokio vidutinio amžiaus, miestietiškai mėlynai apsilvikius, tvirtoko sudėjimo. Ėjo lengvai, atrodė pratusi. Iš laikysenos, išdidžiai atkeltos galvos galėjo jį spėti, kad apsišvietus, susipratus. Iš užpakalio buvo just vyriški žingsniai, pastovūs, tiesūs. Bet ratas buvo maišytas. Buvo nekokios sveikatos žmonių, ne tik tarp senesnių, tarp jaunesniųjų. Buvo šešėliškai pablyškusių iš kaimo atvarytųjų tarpe.

Gydytoją Petrą Vindeikį stebino: net trapius sudėjimo moterėlės, lieknos mergaitės laikė šautuvą tiesiai ant peties, skydą aukščiau galvos. Nesverdėjo, nieko. Kaip ir penkta moterėlė priešais, perregimas šešėlis su balta skarele ir dryžiu sijonėliu. Ir jį žengė nekrūpčiodama, neiškrypdama, tvirtai, pasiryžusiai.

Pagalvojęs Petras Vindeikis suprato. Kiekvieno voroje noras, valia buvo: nenustoti ištvermės, iškentėti iki galo, nepalūžti, nesulūžti.

Jam darės aišku, kam buvo šie pratimai. Kaip ir kariuomenėje: pripratinti pašauktuosius prie tvarkos, pajungti valią, įprasinti viršininko autoritetą. Pavergtoj Lietuvos reikėjo pajungti kiekvieną, kiekvienas čia buvo kareivis. Jei ne pajungtas ar prijaukintas, tai priešas. Ryt gal pavojingas, neįveikiamas.

Žingsniai šlamėjo, durtuvai lingavo sutartinai, nešikdami virš kita ranka nešamos kartotinės sienos. Pastovios, nesvyruojančios. Galvos buvo atkeltos tiesiai, pečiai laikomi tiesiai, nors ir ne visi vienodai stiprūs.

Retkarčiais iš debesų išsinerdama saulė rodė, kad ji sukės ton pačion pusėn. Kaip ir šautuvais pakrautas platus žmonių ratas. Tik ji sukės ne taip greitai. Ji sukės negailestingai atsilikdama, neskubino valandų.

Saulė pataikė didesnėn debesų pratėgėn, sustojo ten. Petrui Vindeikiui ėmė rasa rinktis kaktoje ir tankėti di-

deliais lašais. Krūtinė ir nugara drėko, burnoje darėsi sausa. Tik jis, gydytojas, žinojo, kaip taupyti jėgas ir atlaikyti nuovargį. Jam parūpo kitų savijauta saulės atkaitoje. Girdėjo, kad moters priešais alsavimas darėsi gilesnis ir sunkesnis. Ji kiekiau spaudė šautuvo buožę, saugojo, kad šautuvą nenusmuktų nuo peties. Kartais atsidusdavo, lyg imtų stigtį kvapo. Moterėlei su balta skarele ir dryžiu sijonėliu, buvo matyt, ėmė linkti keliai. Ji įtempė savo menkus pečius, veržė rankų gyslas. Šautuvą neturėjo nuslinkti, skydas neturėjo iš sienos iškrypti. Ji turėjo ištverti. Iki galo, iki paskutinio lašo.

Ten toliau, rato kitoj pusėje, patraukė Petro Vindeikio akį. Vieno senuko, žilo, lieso, alkūnė smarkiai sudrebėjo. Jam pasigirdo, iš tolo, negalimai, kaip senukas dantis sugriežė. Bet atsitiesė, nesulinko.

Petras Vindeikis, gydytojas, klausė savęs, kam buvo reikalingi tie skydai? Tiesa, kartoniniai, iš popierio, bet vis dėlto sunkūs ir keblūs. Reikėjo jie nešti kaip bausmę, kaip koks kryžius? O gal simbolino geležinę uždangą, izoliacijos sieną nuo laisvės ir pasaulio? Bolševikai mėgo juk simbolius. O gal reikėjo, kad ta siena juntamai, savo svoriu jaugtų žmogaus galvon, krūtinę, viena puse nukreiptų visus jo pojūčius?

Pirmai progai pasitaikius paklaus karininko, kokia prasmė tų kartoninių, keturkampų skydų?

Progos nepasitaikė, nebuvo jokių pertraukų. Kai saulė pasukė į popietį, nušvito išilgai buvusios Gedimino gatvės, mažiuką ir susiraukusį bolševiką karininką pakeitė kitas. Taip pat nedidelis, tik storas, bukanosis ir akinuotas. Tokiu pat tempu, ton pačion pusėn, palei saulę ratas sukėsi toliau.

(Bus daugiau)

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Lavonų anatomijos poezija

Pasitarimai tarp Bostono ir Los Angeles (2)

Prancūzų literatūros meistras visada rimtai atsižvelgė į silpnąsias žmogaus gyvenimo puses. Stendhalis tvirtino, kad romanistas ir šiaip kiekvienas rimtas rašytojas, planuodamas savo veiklą, turi nepamiršti jam pridėti juokingų elementų. Marcel Proustas siekė dar toliau: anot jo, kiekviename dideliame meno kūrinyje turi būti dar kas nors groteskiško, vadinasi - keisto, iškreipto, perdėto, karikatūriško, šaržiško.

Kitas žymus dabarties romanistas ir biografas, André Maurois vienoje knygoje smulkiau analizuoja "komiskąją dvasią" (esprit comique). Esą ji turi daugelio ginklų pasirinkimą. Pirmiausia, - satyra, arba tiesioginis ir atviras puolimas. Antra, - ironija, susidedanti iš teigimų, priešingų mūsų tikrajai nuomonei, tuo būdu apraminant baily skaitytoją, kada šventvagiškos ar nuogos tiesos jam parodomos aprenktos šilkinėmis suknelėmis. Trečia, - sąmojus, nukreipiantis skaitytojo dėmesį daugiau į posakių formą, negu turinį. Pagaliau, - humoras, kuris pavaizduoja asmenis ar dalykus, iš kurių tyčiojamas, tik piešiant juos ne tiksliai tokius, kokiais jie yra, bet švelniai iškreipiant.

Gogolis humorą kitaip, bet gal ne mažiau teisingai aprašė: tai esąs "juokas pro ašaras". Ir kągi, tas ašarų juokas, satyra, ironija, sarkazmas nepriklauso prie savybių, kurios būtų buvusios labai dažnos lietuvių literatūroje. Negalėtume pasakyti, kad jų stigtų lietuvių tautai. Gana apstūs tautosakos pavyzdžiai rodo, kad šių teigiamų bruožų mūsų tautos būde nestokota. Tačiau individualinėje kūryboje mes dažniausia baisiai "rimti", oficialūs, susivaržę, iškilingi ir nuobodūs. Teturime visai nedaug lietuviškų satyrinių romanų - Šeinius, Savickio, gi tretysis priklauso ne kokio patrioto, o išgamos plunksnai (Cvirkai)...

Truputį geriau sutedro komedijomis ir eilėraščiais. Eiliuotos satyros gabalėlių pradėta rodytis dar spaudos draudimo laikais. Bandė jų Kudirkas ir Maironis, tas visuomet labai rimtas ir iškilingas poetas.

Abiem nepriklausomybės dešimtmečiais buvo įsigalėjęs vadinamasis "eiliuotas fejtonas" (absurdiškai įpratus var totį šį visai ką kita reiškiantį žurnalistinį terminą). Tai buvo neilgi eilėraščiai bet kuria aktualia dienos tema, kartais kandūs ir vykę, bet dažniau stačiokiški ir vulgarūs, nepaisantieji meninės formos ir jos nės nesiekiantieji. Gal tik vienas T. Tilvytis kartais išsiskirdavo "humoristinės lyrikos" perliukais ir tik vienas K. Binkis savo "Tamošiaus Bekepurio" poema pateikė patvaresnį humoro ir satyros meno veiklą, nesibaigiantį su prabėgančia laikraščio akimomų diena.

Po karo, jau, "tremtyje", netikėtai sutvisko pragiedruliai. Vėliau Amerikoje, šalia kelių

Los Angeles Forest Lawn kapinėse prie didžiulės skulptūrų grupės "Gyvenimo misterija"... Gidas (B. Raila) abejingas, bet Antanas Gustaitis ekstazėje ir susižavėjime kelia aukštyn rankas. "Geriau, kai gyvas esi numiręs ir tarp gyvųjų gyvai veiki"...

kitų ypač dvi "pragaro pošvais-tės" ėmė liepsningai spindėti mūsų linksmojoje padangėje, - tai Balys Pavabals ir Antanas Gustaitis. Yra dar ir trečias - Bernardas Brazdžionis... Kai pakabina spinton pranašo apsiaustą ir sutinka pabūti mūsų ašarų pakalnės keleiviui, Brazdžionis įvairiomis progomis akimirksniškai sugalvoja meistriškos formos kalambūry, dedikacijų, epitafų, sveikinimų ir linkėjimų. Jis mano, kad tai tik privati pramoga ir pamaivos, ir man vis nesiseka Bernardą įtikinti, kad ši platesnei liaudžiai dar nežinoma poezija prilygsta ir nekartą pralenkia jo bibliinius ir patriotinius himnus. Tegū vis nesėkmingai, dar nenustoju vilties perlausti jo užsispyrimą.

Vis tai mums naujai išauganti poezijos kultis. Spėju, ne atsitiktinai. Ji būdinga mūsų laikotarpiui ir mūsų naujam lietuviškam žmogui.

Anąkart minėjom, kad laikai pasikeitę. Burtai jau mesti. Kurį lietuvių likimas trenkė, tai nutrenkė į patį dugną. Kam jis nusispysojo, - o šyptelėjo, ačiū Dievui, jis daugeliui! - tam nebereikia nei partijų, nei prakalbų nei poezijos. Mozės dar skelbia nuo aukštų kalnų senus ir naujus įstatymus. Bet tauta - rūmuose ir krūmuose, nebedomina jos net garbė būti vadais. Aš manau, kad išskyrus Grigaitį, Vaidilą ir Gediminą Galvą, vargiai kas daugiau Amerikoje benori būti vadais. Visų organizacijų valdybos išrenkamos ne iš savanorių. Kurie priekin dar išstumiama, tai prievarta, arba kaip jie sakos, "iš pasišventimo" Būtų demagogija kitaip tvirtinti.

O du broliukai - anapus ir čia? Čia ariamos visai naujos vagos, o tenai - suartos ir užakėtos. Švarut švarutėliausiai užpustytos anot Marijaus Katiliškio. Dubroliukai tėvų žemės klevynėje baigė verkti. Jie žuvo, jų nebėr, tas reikalas užmirštas. O du broliukai Amerikoje - jau išvadavo savo liudvinavą. Pergalė pasiekta, ir ginklus galima ištepti sandėliavimui.

Pranašo (Brazdžionio) ir peklininko (Gustaičio) vėliausias susitikimas angelų mieste. Nuomonės, kaip paprastai, principiniuose dalykuose skiriasi, bet lengvai susitariama dėl priemonių ir draugiškai bendradarbiaujama. Kava ir prancūziškas "šamarlakas"... Brazdžionio taurelė tuščia, Gustaičio - pilna...

V. Aleksandrūno nuotrauka

pasielkti žemių pribertą ausį. Graudu...

Graudu, kai draugas prie kapo skirias, Aprauda priešai visi sveiki... Geriau, kai gyvas esi numiręs ir tarp gyvųjų gyvai veiki.

Nereik tau karsto, kodylių, morų, Neslėgia žemių žali kalnai, - Geri konjaką, kvėpuoji oru Ir lovoj garbė nusipelnai.

Kiti kovoja, kiti aukoja, Kiti šmigoja tave viešai, - Tu rodai kelią tėvynės koja, Kai padėjoja, pasirašai.

Kiti dejuoja, o tau neskauda, Kiti vergauja, o tau gerai. Kiti įgieda tave į spaudą - Ir stebuklingas pasidarai.

Lukterk dar truputį. Kitą kartą ir tave įgiedosiu. Esu suinteresuotas nors vieną savo partietį iškelti į vadus.

DETROIT

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS
MINĖJIMAS

Lietuvos kariuomenės šventės-lapkričio 23-iosios minėjimas Detroite įvyks lapkričio 22 d.

II val. Šv. Antano parapijos bažnyčioje iškilmingos šv. mišios už žuvusius ir mirusius Lietuvos savanorius, karius šaulius ir partizanus.

12:30 val. žuvusiųjų ir mirusiųjų dėl Lietuvos laisvės pagerbimas ir paskaita "Lietuvos karys antrajame pasauliniame kare". Minėjimas vyks buv. lietuvių salėje. Įėjimas laisvas ir neapmokamas.

2 val p. pietų Kun. Birutės Draugijos Detroito skyriaus iškilmingi pietūs Lietuvos buvusiems savanoriams, kariams, šauliams ir partizanams. Pietūs vyksta Riverside Temple namuose.

A.L. Tautinės Sąjungos Detroito skyrius, švesdamas savo veiklos dešimtmečio minėjimą, lapkričio 14 d. Wayne viešbučio patalpose, Vasario 16 Gimnazijai iš minėjimo dalyvių surinko apie \$100.-

SLA 352 Kuopa Detroite, lapkričio 1 d., per savo narių visuotinį susirinkimą paskyrė Vasario 16 Gimnazijai \$10.

ISTOKIT | Society's

1960 KALĖDŲ

TAUPYMO KLUBA

DABAR!

Pradėkite ruošti jūsų 1960 Kalėdų apsipirkimui. Apskaiciuokite savo reikalavimus, ir pamatysite, kiek mažai pinigų reikia sutaupyti kas antrą savaitę padengti jūsų reikalavimus!

Jūsų numatomos išlaidos Kalėdų dovanoms:	Jūsų biudžetiniai įmokėjimai kas dvi savaitės:
\$ 25.00	\$ 1.00
\$ 50.00	\$ 2.00
\$100.00	\$ 4.00
\$250.00	\$10.00

Užtrunka tik tai pora minučių atidaryti jūsų Kalėdų Taupymo Klubą sąskaitą pas Society, todėl greitai sustokite ir pradėkite ruošti 1960 Kalėdoms.

Society NATIONAL BANK

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Šiandien ir rytoj

☆☆☆

Sprausminių lėktuvų amžiuje kelionės pasidarė mažiau varginančios, tad ir didieji pamėgo keliauti. Prezidentas Eisenhoweris per trumpą laiką aplankys devynis kraštus.

Dabar patiriama, kad ir Italijos prezidentas Gronchi sausio mėnesį vyks Maskvon aplankyti Chruščiovo. Aišku, po to seks Chruščiovo revizitas Romoje.

Italijos vyriausybė aiškina, kad revizituoti tegali tik Vorošilovas, kuris yra Sovietų Sąjungos galva, bet italų kompartijos vadas Togliatti sako, kad į Romą atvyks Chruščiovas ir Vorošilovas...

Žinia dar nepatvirtinta, bet Apeninų pusiasalį, kur ruošiamasi pavasario rinkimams, gandai sukėlė aštrius ginčus.

Vatikano organas Osservatore Romano rašo, kad Bažnyčia pasilieka sau teisę netikėti Maskvos skelbiamam taikingam sugyvenimui tol, kol sovietai laikys pavergę tautas.

Tačiau Vatikane prileidžiama, kad Vorošilovas ir Chruščiovas, lankydami Romoje, paprašys popiežiaus audiencijos ir ji nebūsimanti jiems atskyta. Priešingai, sakoma, būtų didelis popiežiaus įžaidimas, jei sovietų vadai nenorėtų su juo pasimatyti.

Belaukiant Chruščiovo vizito, Vatikanas dabar ruošiasi iškilmingam pirmam susitikimui Amerikos prezidento, tebesančio pareigose. Gi Eisenhoweriui tai bus antras apsilankymas Vatikane.

Prancūzijos prezidentas de Gaulle praėjusios savaitės spaudos konferencijoje nebuvo švelnus sovietams.

Klausoma, kodėl, pasikvietęs Chruščiovą į svečius, jis nepagailėjo aštresnių žodžių?

Dėl dviejų priežasčių: Pirmą, kad sumažintų prosovietines nuotaikas, kurios pradėjo augti Prancūzijoje su pranešimu apie Chruščiovo vizitą. De Gaulle mano, kad ši slavo filija užtenkamai ilgai tęsėsi. Tad stop! Toliau nė žingsnio.

Antra, savo kalboje paminėdamas Lenkiją, Čekoslovakiją, Rumuniją, Prūsiją, Saksoniją... kurias sovietai valdo per savo kvailingus, de Gaulle norėjo pasakyti anglams ir amerikiečiams dėl būsimos viršūnių konferencijos: "Jaltoj ir Potsdame jūs pasidalinote su sovietais Europą, nesiteiraudami Prancūzijos nuomonės. Prancūzija niekad nesutiks, kad pusė Europos liktų sovietų rankose".

Adenaueris patenkintas, kad, de Gaulliui priešinant, viršūnių konferencija įvyksianti tik ateinantį pavasarį. Per tą laiką bus galima susitarti dėl bendros vakariečių politikos, o pagaliau, artėję prezidentiniai rinkimai Amerikoje, neeis Eisenhoweriui nesiskaityti su žodžiais...

Santykiai tarp Vakarų Vokietijos ir Amerikos pasikutiniu laikui kiek atšalę. Adenaueris jaučia, kad Eisenhoweris jo atžvilgiu yra labiau rezervuotas, negu buvo anksčiau, bet dar tiki, kad Amerikos prezidentas nepadės parašo po susitari-

"PRAŠAU PENKIS STALINUS!"

Aštuoni milijonai narkotikų vartotojų Artimuosiuose Rytuose. - Hašišas žlugdo pažangą.

Tesiginčija valstybininkai apie atomines bombas, apie tarpkontinentines raketas, apie Vokietijos suvienijimą arba nusi-ginklavimo problemas, tekariauja tautos, tepasideda ir težlunga revoliucijos - Artimuosiuose Rytuose yra keturios žmonių grupės, kurios visa tuo nesidomi. Tai hašišo gamintojai, spekuliantai ir vartotojai, o taip plėšikai, kurie specializuojasi užpildinėti hašišo prekybininkų karavanus.

Artimuosiuose Rytuose plėšikavimas priklauso prie senų ir pagarbų profesijų, tačiau daugumas šių "amatininkų" savo veiklą riboja mažais užpildinėjimais, nereikalaujančiais jokios rizikos. Nedaug yra tokių drąsių ir atkaklių plėšikų, pasiryžusių prasidėti su hašišo spekuliantais, kurie dažniausiai yra seni ir prityrę banditai.

Vienintelis, laikinai pasiekęs didesnių laimėjimų, buvo tūlas Abdul Salah Šamaar ir jo gauja. Iki vieną dieną praeitos vasaros jo lavonas, krankių apdraskytas, buvo rastas ant uolos netoli Maano. Su perplautomis gerklėmis ir išbadytomis akimis netoliese buvo ir kitų dviejų jo narių likučiai. Narkotikų spekuliantai vėl buvo pamokę. Transjordanijos dykumos plėšikus. Kelionis dienomis vėliau policijos patrulis sugavo vieną spekuliantą, iš kurio prisipažinimo paaiškėjo, kad Abdul Salaho mirties aplinkybės: žudikai iš spekuliantų sindikato buvo gavę 500 dolerių premiją.

Pagal oficialias policijos statistikas Artimuosiuose Rytuose yra maždaug 8 milijonai narkotikų vartotojų. Daugumas jų naudoja hašišą ir opiumą, likęs pusmilijonis neapsieina be heroino arba dar stipresnių mišinių iš įvairiausių narkotikų rūšių. Egipto statistikai pripažįsta, kad iš 23 milijonų egiptiečių 2 milijonai vartoja narkotikus. Tačiau neabejotinai šis skaičius yra gerokai didesnis, bent taip teigia spekuliantai, kurie gerai žino savo rinką.

Milijonas narkotikų vartotojų yra Irake, po pusmilijoną Saudo Arabijoje ir Sirijoje, po ketvirtį milijono Libane ir Jordane. Likę milijonas pasiskirsto Libijoje, Sudane, Pietinėje Arabijoje, Irane, Turkiijoje, ir Izraelyje. Čia svarbiausi vartotojai yra žydai imigrantai iš Oriento ir krašte gyvenę arabai.

Beveik visa pasaulinė hašišo ir opiumo produkcija ateina iš mažosios Libano republikos tarpukalnių. Šakoti interesai ir

mu, kuris padarytų federalinei Vokietijai skriaudą.

Vokiečiai įsitikinę, kad Dulles era pasibaigė ir Amerika pasiryžusi mokėti nedidelę kainą už susitarimą su Rytais.

Reikšminga smulkmena: Kremliuje, Chruščiovo kabinete, kabo Eisenhowerio portretas, įremintas gražioje rėmuose...

Blogesni santykiai yra tarp Bonnos ir Londono.

Vokiečiai neremia anglių projektą dėl Vid. Europos neutralizavimo, kas atneštų laimėjimą sovietams, ir priešinasi Macmillano kompromisui Europoje, kuris būtų padarytas vokiečių sąskaiton, atseit, sovietams pripažįstant užimtas teritorijas.

Anglai gi priekaištuoja vokiečiams, kad viskas, ką daro de Gaulle, esą gerai, o ką siūlo Macmillanas — blogai. Jie kaltina vokiečius ir prancūzus, kad su savo bendrąja rinka suskaldė Europą ekonomiškai.

Štai kodėl Adenaueris vis daugiau deda vilčių į sąjungą su Prancūzija, kuri, de Gaulliui paėmus valdžią, tampa tautiniame gyvenime pradeda vaidinti vis reikšmingesnę rolę.

komplikuoti ryšiai neleidžia su-naikinti tradicinę Libano "vaisių" pramonę. Yra nerąšytas įstatymas, kad policijos didžiosios akcijos visuomet pravedamos tik po įspėjimų iš anksto ir derliaus nuėmimo. Vienas jaunas žandarmerijos karininkas, kuris kartą pabandė savi-niciatyva uždukti dar nenuimtą plantacijos derlių, nematomos gynybos kulkosvaizdžių ugnyje prarado 11 savo dalinio vyrų ir turėjo atsisraukti.

Hašišas aptendo smegenis, sumažina refleksus ir, ilgai vartojamas, suardo žmogaus dvasinę ir fizinę sveikatą. Kiekvienas pažangos žingsnis Art. Rytuose priklauso nuo to, kokiu mastu pavyksta nuslopinti narkotikų vartojimą. Artimųjų Rytų tarpvalstybiniuose ginčuose labai svarbų vaidmenį suvaidina faktas, kad daugumas karininkų ir kareivių narkotikų pasėkoje nepajėgia atlikti tarnybos. Galbūt tuo išaiškinama ir paslaptis, kodėl Sirija, nepaisant griežtų Jungt. Arabų Respublikos priemonių prieš narkotikų vartotojus, vis dar tebėra, po mažojo Libano, antrasis didysis "vaisių" gamintojas. Per dykumą keliauja spekuliantų karavanai į rytus, ir Nasserui tiktai naudinga, kad visas Irakas bus pilnas opiumo rūkiojų, kurie į visus aistringus Kassemos šūkius užvaldyti pasaulį reaguos saldziau snauduliu.

Spekuliantai naudoja penkis kelius savo prekėms iš Libano ir Sirijos į Egiptą ir Arabiją pergabenti. Labiausiai mėgstamas yra vandens keltas į Egiptą. Libano žvejų valtis ir lengvi motoriniai laiveliai naktimis perplaukia Izraelio teritorinius vandenis, gabendami hašišą į Egipto pakrantes. Ten jis iškraunamas keturiuose pakrantės punktuose: Gazos ruože, El Ario apylinkėse, iš kur tolyn gabenamas kupranugariais į Sinajaus pusiasalį ir iš ten laivais tolyn į aukštutinį Egiptą, Nilo deltoje ir ruože tarp Rosetos ir Abu-kiro. Pagal spaudos pranešimus, Izraelio pakrantę apsauga per pastaruosius 14 mėnesių savo teritoriniuose vandenyse sulaukė hašišo už 460,000 dolerių.

Antrasis spekuliantų kelias, kupranugariais ir asilų karavanais, veda per Siriją į Jordaną — per dykumą tarp Petros ir Manano. Čia jis šakojasi. Dalis transportų gabenami piligrimų keliu į Meką, antroji dalis perkerta Izraeliui priklausančią Negevo dykumą ir per Sinajaus pusiasalį pasiekia Suez kanalą.

Du kiti spekuliantų keliai veda išilgai Irako-Saudo Arabijos sienos į Kuveitą prie Persijos įlankos ir išilgai Irako-Sirijos sienos į Turkiją ir Persiją. Spekuliantai ginkluoti kulkosvaizdžiais, granatomis ir šautuvais. Didesnieji karavanai turi net radijo aparatus, kuri pagreitina ir taip jau labai gerą spekuliantų sindikato žinių tarnybą. Didžiulis agentų tinklas visuose kraštuose, kurie aprūpinami narkotikais, laiku informuoja apie policijos akcijas ir panašius pavojus.

Nors vien Egipte naudojami 6 skirtingi junginiai (pakrančių apsauga, dykumos raitelių korpus, pasienio sargyba, policija, muitinės ir speciali slaptoji policija) kovai su narkotikų kontrabanda — spekuliantai neatsisako rizikos. Kiekvienas sėkmingas žygis jiems atneša toki didelį pelną, kad apsimoka rizikuoti.

Hašišas ir opiumas yra, kaip cigaretės, surišuoti pagal kokybę. Tik markių pavadinimus čia duoda ne specialistai, o patys spekuliantai. 1958 metais policija buvo konstatavusi 47 įvairius markių pavadinimus.

Pagal seną tradiciją 12 geriausių hašišo rūšių vadinama politikų pavardėmis, ir taip, pvz.,

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

klijentas, paprašęs "penkis Stalinus", gauna 50 gr. atitinkamos rūšies hašišo. Praeitais metais kokybinė eilė buvo tokia: Ben Gurion, Stalin, Faruk, Nasser, Churchill, de Gaulle ir t.t. Rinkoje tebėra net "Hitlerio" markė, bet jau kokybiškai toli atsilikusi.

Antrasis tuzinas kokybiškai menkesnių hašišo rūšių vadinamas miestų vardais, kaip Paryžius, Bagdadas, Teheranas, Tel Avivas ir t.t. Trečia eilė rūšių turi spalvų vardus, o prastiausioji vadinama mahometonų vardais. Žinoma, kaip visuose juodosios biržos prekybose, ir čia esama daug apgavysčių, ir ne visada "Stalino" pakelyje bus narkotikų pramonės gerasis produktas, gal tik paprastas "Achmedas" ar "Mustafa".

1959 metų pirmieji produktai yra "Kasemas", Chruščiovas" ir "Dajanas". Vardai nebūtinai išreiškia ypatingų spekuliantų simpatiją kuriam nors politikui. Spekuliantai nesidomi politika ir naudoja dažniausiai laikraščiuose arba radio žinių tarnybose sutinkamus vardus. Revoliucijos ateina ir praeina, o narkotikų prekyba lieka nepasikeitusi... (tp)

Žvalgybų kova

Tragiškiausias šių dienų agentas

Po kelių dienų manpaskambina Afanasijus Jefimovas. Jis pareiškia, kad, "mūsų bendro draugo patariamas", noris mane aplankyti. Aš pakviečiu, o vėliau susirišu su Rita.

Jefimovas yra lieknas, tamsiaplaukis vyras, maždaug trisdešimt penkerių metų. Jis man patinka iš pirmo žvilgsnio. Jo elegancija gal kiek perdėta pagal Balkanų stilių, tačiau, išskyrus aprangą, niekas daugiau neprimena jo balkanišką kilmę. Jo beveik taisyklingą veidą dominuoja gilios akys, tačiau jos atrodo spindį ne fanatizmu, o stipria melancholija.

Jis puikiai kalba penkiomis kalbomis, jų tarpe vokiškai. Jo pirštai ilgi ir balti, ir jis regimai didžiuliojo savo gražiomis rankomis, nes jų judesiai labai apgalvoti.

Netolimoje ateityje mes turėsime bendradarbiauti, - sako jis. -Manau tad, kad būtų naudinga mums arčiau susipažinti.

Šnipai tai neįprasta įžanga, bet dar neįprastesnis jo atvirumas. Po kurio laiko jis, liūdnai šypsodamasis, sako:

- Kai esi kareivis, negali pasirinkti ginklų rūšies. Taip ir su manimi. Niekada nenorėjau pasidaryti agentu.

Bet netrukus jis priduria:

- Nesupraskite manęs klaidingai. Aš darau visa, kas reikalinga, bet mielai būčiau kitoje vietoje.

Aš pakartotinai žvilgčioju į laikrodį. Jefimovas atrodo to ne-

Kai mama įsako skaityti lietuviškas pasakas, 8 metų, Gintaras ir 10 metų Neris Janulaičiai (Los Angeles, Calif.) pradeda neapsakomai kentėti... Valandą paskaitęs, Neris vis dar tebeprūškia, kai tuo tarpu Gintaras jau snūduriuoja ant brolio peties.

pastebįs. Staiga jis sako:

- Man minėjo, kad tamsta turi ypatingų filmų. Galiu juos pamatyti?

Tas prakeiktas žvalgybų netikslingumas... galvoju. Man nepasakė, ar aš Jefimovui turiu rodyti tik tuos naujuosius filmus. Gal atentatų scenų demonstravimas pirmąjį vakarą yra kiek perankstyvas?

Iš karto atsakau šypsena. Po pauzės priduriu:

- Faktiškai tie filmai yra skirti mūsų agentams.

- Aš esu įgalintas... pradeda jis, bet nebaigia sakinio.

Nepasitikėjimo žvilgsniais žiūrimas vienas į kitą.

Pagaliau aptemdau kambarį ir atsigabenu filmus. Pirmiausiai paledžiu vieną jų "paryžietišky".

- Biau ir kvaila, - sako mano svečias jau po pirmųjų scenų. - Ar tikrai yra žmonių, kurie savą noru žiūrėtų tokius dalykus?

Bet tamsta norėjai filmus pamatyti, - dviprasmiškai murmu už projekcijos aparato.

Kambary tesigirdi tik aparato burzgimas. Reflektoriaus šviesoje matau Jefimovo galvą. Jis nusiukęs. Bet vykdam savo planą. Pabaigęs tą, įdedu vieną su atentato scenomis.

Jefimovas sėdi, nulenkęs galvą. Jo laikysena išduoda vidinę įtampą. Jo plonos lūpos kietai sučiautos. Mano žvilgsnis krinta į jo rankas. Jos konvulsingai apgniauzusios kėdės atramą.

Užžiebiu šviesą.

- Įdomus rinkinys, - sako jis. - Aš turiu dar įdomesnių filmų, - atsakau.

Mano bandymai įtraukti jį į pasikalbėjimą apie tuos filmus nuleina niekais. Jis vengia kalbėti. Pastebiu tik, kad jis per sekantį valandą pats vienas išgeria pusę bonkos konjako.

Aš vėl pažvelgiu į laikrodį.

- Labai nemandagu, drauge Jefimovai, - sakau, - bet aš būtinai turiu išeiti. Esu sutaręs susitikti su viena jauna dama.

- Viena iš tų merginų?

- Visai ne, - protestuoju. - Ji yra tikra dama. Jau labai seniai stengiuosi ją laimėti mūsų reikalui, bet greičiausiai teks tuos bandymus mesti.

Kiek padelsę priduriu:

- O gal tamsta nori su ja susipažinti?

Ar tai jo susijaudinimas? Alkoholis? Ar vienišumas Vienoje?

- Mano svečias netikėtai greit sutinka.

Mes sutinkame Ritą vienos šaulinės gatvės nakiniame lokale. Be poros elegantiškai apsirengusių užsieniečių ir kelių amerikiečių karininkų, pastebiu pažįstamus veidus: juodosios biržos spekuliantai, agentai, prostitutės.

Tą karštą vasaros naktį tvankiame nakiniame lokale pamatau, kas yra meilė iš pirmojo žvilgsnio. Mano aukos, Rita ir Jefimovas, nenukripią žvilgsnių vienas nuo kito. Kai trečią valandą ryto išsineis iš baro, namo grįžti man tenka vienam. Atsisuku ir matau: rankomis susikibę jie tolsta nuo manęs. Jie atrodo tokie jauni ir nerūpestingi.

Jie nenujaucia, kas jų laukia. Nenujauciu ir aš - išsisas šešias dienas.

Šeštą dieną Vienos laikraščiai paskelbia, kad iš greitojo traukinio netoli Vienos dingo trys jugoslavų diplomatai. Tai yra, du iš jų buvo trečiojo apšvaiginti ir išmesti iš einančio traukinio. Gandai sako, kad agentai žinojo, kur atentatas būsiąs įvykdytas, nes laivonai dingę.

Ateinantį vakarą mane aplanko naujas ryšininkas. Jis yra vengras, dirbąs sovietams. Grubus, netašytas kaimo bernas, truputį kalbąs vokiškai.

- Atgabenau tamstai naują filmą, - sako jis, glostydamas savo vešlius ūsus. - Tamsta turi jį Pademonstruoti Jefimovui.

Jam išėjus, aš paleidžiu filmą. Jis rodo abiejų jugoslavų nužudymą.

Aš pradėdau suprasti, koks uždavinys laukia vargšo Jefimovo, žmogaus, kuris tik susipažino savo didžiąją meilę.

(Tęsinys: "Man įsakyta nužudyti maršalą Tito")

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis

PADEKOS DIENOJ

M. Leiser Poultry Co.

1205 East 105 St.

GA 1-1061

WE HAVE THE FINEST LINE OF
FRESH POULTRY FOR THE HOLIDAY
TURKEYS—CHICKENS—DUCKS—CAPONES
CALL US EARLY FOR THE BEST FREE DELIVERY

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

Chicagos lietuvių žinios

PIANISTO A. SMETONOS KONCERTAS

Lapkričio 29 d., 4 v. po piet Jauffimo Centre, Chicagoje, įvyksta pianisto Antano Smetonos rečitalis. Koncertą rengia Lietuvių Studentų Sąjunga. Programoje Bacho, Mozarto, Beethoveno, Chopino ir Čiurlionio kūriniai.

Fortepijonu skambinti Antanas pradėjo būdamas vos penkerių metų amžiaus ir po metų Clevelando Fortnightly Music Club dideliu pasisekimu paskambino Clementi sonatiną. Įvertindamas Antano muzikinius sugebėjimus, Kiwanis klubas trejus metus iš eilės jam buvo paskyręs specialią stipendiją.

1956 metais Antanas baigė fortepijono skyrių The Cleveland Music School Settlement ir St. Joseph High School. Tų pačių metų rudenį persikėlė į New Yorką fortepijono studijų tęsti. Dabartiniu metu jis

Antanas Smetona

studijuoja New Yorko Manner College of Music Nadia Reisenberg klasėje.

Manner College of Music yra viena iš nedaugelio aukštųjų mokyklų, teikiančių bendrąjį ir konservatorijos diplomą.

Iš svarbesnių Antano pasirodymų minėtini jo solo koncertai su Clevelando Women's Symphony, dalyvavimai Clevelando radijo stoties "Music Masters" programoje ir rečitalis (sykiu su dainininke Ina Varyte) Clevelando Severance Chamber Music Hall. Trumpesnėmis programomis Antanas yra dalyvavęs eilėje lietuviškų vakarų Clevelande ir kituose miestuose.

Sekantį sekmadienį Jaunimo Centre įvykstantis Antano Smetonos rečitalis yra pirmas didesnis jo pasirodymas Chicagoje.

Padėkos šventės metu, lapkričio 26 d., ketvirtadienį, vykstant Chicagoje Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimui, ASS Chicago skyrius ruošia "Kala-kutvakarį", kuris prasidės 7 val. vak. Jaunimo Centre, 5618 So. Claremont Ave. Bus meninė programa, užkandžiai ir šokiai.

Lapkr. 7 dieną, Jaunimo Centre susirinko Chicago akademikai skautai atšvęsti ASS 35 metų sukaktį, ir Chicago skyriaus dešimtmetį. Jaunimo Centro didžiojoje salėje įvyko iškilminga uždara sueiga, kurią pravedė fil. Vytautas Černius. Sueigos metu buvo pakelti į senjorus juniorai V. Užgiris ir J. Kirvelaitis, o į tikrąsias nares kandidatės J. Prialgauskaitė, D. Marcinkutė, V. Pavilčiūtė-Černienė ir D. Antanaitytė. Filisteriais buvo užskaityti J. Rumša, J. Grina ir V. Germanas.

Sueigai pasibaigus, kun. Kubilius S. J. įdomiai kal-

bėjo tema "Ar religija gali būti modernaus gyvenimo funkcija". Vėliau, vakarienės metu įvairių organizacijų atstovai sveikino ASS, sulaukusį 35 metų. Minėjimas baigtas gyvu ir nuotaikingiu pasilinksminimu.

Sekančio sekmadienio rytą, kun. Kubilius S. J. Jėzuitų koplyčioje atlaikė iškilmingas pamaldas už žuvusius ASS narius ir pasakė pritaikytą pamokslą. Pamaldose dalyvavo ASS vėliavos ir daug narių. N. S.

MUZIKAI PAGERBĖ A. MIKULSKĮ

Lapkričio 14 d. vakare Lietuvių Muzikos Draugija, kuriai vadovauja prof. komp. Vl. Jakubėnas, pagerbė muz. Alf. Mikulskį, jo 50 metų amžiaus sukaktį, suruošiant minėjamą Jakubėnų bute. Dalyvavo eilė muzikų ir jiems artimų kelioliką asmenų. Buvo kalbos, vaišės, sveikinimai ir ta proga, aplaistyta II-sios dainų šventės tik ką atspausdinto repertuaro I dalis.

VYRŲ CHORAS CHICAGOS OPEROJ

Šiemet sezono repertuare Chicago Lyric Opera įtraukusi ir operą "Skrajojantį olandą". Choro partiją atlikti buvo pakviestas ir pagarsėjęs Chicago lietuvių vyrų choras "Vytis", kuris yra pastatęs jau tris operas. Choro pasirodymas operoje lapkričio 13 d. Chicago meno kritikų šil-tai sutiktas. Tolimesni spektakliai lapkričio 16 ir 21 d. Dainavimas atliktas vokiečių kalba. Operoje vienas iš dirigentų yra ir mūsų muzikas Aleksandras Kučūnas.

OPEROS BALIUS

Chicago vyrų choras "Vytis" lapkričio 28 d. Lietuvių Auditorijoje ruošia operos balių. Tikslas: paremti naujai statomą "Trubadūrų" operą lietuvių kalba. Programoje: lietuviškų operų ištraukos, išpildant moterų chorui ir solistams. Chorui pirminkauja, ilgametis pirminkas ir energingas operų bei koncertų organizatorius Vytautas Radzius, kurio rūpesčiu ir iniciatyva kasmet pastatoma viena lietuvių kalba opera.

TAUTŲ DRAUGYSTES FESTIVALIS

Lapkričio 15 d. įvyko tautų draugystės festivalis, kur dalyvavo 75 tautos. Buvo pakviesti ir lietuviai. Parodoje buvo išstatyti tautodailė ir valgiai. Lietuviams vadovavo LB Chicago apygarda, talkininkaujant sktn. Z. Juškevičienė, skautėms akademikėms ir A. Kirvaitytei sumažaisiais kanklininkais. Visi lankytojai buvo vaišiniai. Lietuviai geriausiai pasižymėjo.

DAILININKŲ S-gos VEIKLA

Naujai išrinktoji L. Dailininkų S-gos valdyba, kuriai, parengoms pasiskirstyti, pirmininkauja Vl. Vaitekūnas, numatę suruošti ir parodų. Pirmoji sezoninė paroda įvyks vasario mėnesį, o balandžio-numato apžvalginę parodą, kur dalyvaus ne vien chigagiškiečiai, bet ir toliau gyvenę dailininkai. Sąjunga daro kas mėnesį susirinkimus, pavairinant meniniais filmais, net ir iš dailininkų gyvenimo. Toliau diskusijos ir einamieji reikalai. Numatyta kitąmet išleisti neperiodinį metraštį.

ČIURLIONIES GALERIJA

Išikūrusi Jaunimo Centre, savo eksponatų skaičių vis papildo. Neseniai gavo du vertingus darbus iš dail. Jono Rimšos, gyvenančio Pietų Amerikoje, bet šie dar laukia mecenatų. Galerija jau įsigijusi keliasdešimt vertingų darbų. Čiurlionies galerijoje L. Menininkų Klubas numatęs kovo mėnesį suruošti Freiburgo meno akademiją baigusių auklėtinių darbų parodą. Čiurlionies galerijai vadovauja dail. Mikas Šileikis, padedant dail. Z. Kolbai, L. Menininkų Klubui (Rašyt. Povilas Gaučys).

ALEKSANDRYNAS DAR NEIŠSPAUSDINTAS

Prieš tris metus pradėtas spausdinti prof. Vac. Biržiškos "Aleksandrynas", pirmasis tomas, yra surinktas, sulaužytas, bet kiek užsitęsęs vardyno rašymas, tat teisės tik po Kalėdų švenčių. Kiti du tomai gal greičiau eis. Šis tomas tepima 10 autorių, bet su smulkia bibliografija, biografijs bei šaltiniais ir bus apie 400 psl. Leidžia Kultūros Fondas.

CICERO LIETUVIS

Cicero LB apylinkė pradėjo leisti iliustruotą laikraštį, kurio išėjo jau 3 numeriai. Redaguoja: J. Kreivėnas, J. Linas ir Ed. Šulaitis. Spausdinamas ofsetu. Turinys gyvas, įvairus.

*

Praėjus šeštadienis, Chicagoje buvo lietuviams nelaimingas. Širdies liga, pakeliui į dail. Adomo Varno parodą automobiliu mirė Petras Glemža, o automobilio katastrofoje buvo užmuštas muz. Jurgis Akelis, Lietuvoje plačiai žinotas šokių orkestrų vedėjas.

J.V.

* Per keturiasdešimt trečiąjį balsavimą dėl vakuoslančios vietos JT Saugumo Taryboje Lenkija gavo trimis balsais daugiau už Turkiją (43-39). Abiems kandidatams negaunant reikalingos dviejų trečdalių balsų daugumos, sekantis balsavimas vyks gruodžio 1 d.

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti
• Vasaros VĖDINIMĄ • Žiemos ŠILDYMĄ
MONCRIEF Įtaisymo VISŲ METŲ
THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

DIDŽIAUSIA, PATIKIMIAUSIA, SU 25 METŲ PRAKTIKA, APMUITINTŲ SIUNTINIŲ Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR VISUS RUSIJOS KRĄSTUS, PERSIUNTIMO ĮSTAIGA.

SU INTURISTO LEIDIMU

GLOBE PARCEL SERVICE Inc.

Siuntiniai pilnai apdrausti, gavėjas nieko neturi primokėti. Siuntėjai įsitikino, kad per GLOBE PARCEL SERVICE INC. siunčiami siuntiniai, greičiausiai, tvarkingiausiai pasiekia adresatą. Prašykite, prisiųsime katalogus su pilna informacija, drabužių bei avalynės dydžių Nr., iš rusiškų į amerikietiškus. Ir kainoraščius, kiek už kurį daiktą reikia mokėti maito.

Siuntėjų patogumui įstaigoje turime gerų vilnonių ir rajoninių medžiagų, odų, batukų, vilnonių skarų, skarelų, skustuvų, plaukams kirpti mašinėlių, stiklui deimanto rėztukų, lovatiesių ir t.t. Garantuojame, kad niekur kitur, už tokias žemas kainas, šių prekių negalėsite nupirkti. Šios prekės parduodamos tik siuntėjams.

Šios įstaigos tarnautojai lietuviai.

Darbo valandos: Kasdien nuo 9:30 - 6.
Trečiadieniais 9:30 - 8. Šeštadieniai 9 - 3.

ADRESAS:

GLOBE PARCEL SERVICE INC.

1313 Addison Rd.

Corner Superior Ave. & E. 71 St.

Tel. Utah 1-0806 & Utah 1-0807

SIUNTINIAI SIUNČIAMSI TIESIOG IŠ CLEVELANDO.

Dalyvauk savo Bažnyčioje ir melskis
PADEKOS DIENOJ

KRONHEIMS FURNITURE COMPANY

2043 E. 55 ST. (NEAR EUCLID)

21925 LORAIN RD.
(FAIRVIEW PARK SHOPPING CENTER)

3939 LEE RD. (NEAR HARVARD)

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

BRIGHT REALTY-BUILDING OUR NEW LOCATION

16385 Shurmer Road CE 8-7712
STRONGSVILLE, OHIO

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

TUCKER SCHOOL OF EXPRESSION

619 The Arcade Call CH 1-3302

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

THE AETNA LUMBER CO.

3674 East 93rd St. MI 1-1185

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

KENMORE DAIRY INC.

Call SWEETBRIAR 5-5100

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

MURRAY'S FUR SALON

1610 Euclid Ave. Call CH 1-7533

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

BROWING & COMPANY, INC.

4910 Memphis Ave. SH 1-3033

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

DOCTOR'S AMBULANCE SERVICE

24 HOURS

1671 Auburndale Ave. (Rear) RA 1-4047
East Cleveland, Ohio

ARENA Nov. 25-29

Ringling Bros. and Barnum & Bailey Circus
The GREATEST SHOW ON EARTH

IVYKSTA ŠIOJ ARENOJ
Tiktai 5 dienos — 6
popiečiai

Bilietai: \$3.50, 3.00, 2.00, su
taksom

Vaikai, jaunesni kaip 12 m.,
pusė kainos

Lapkr. 25, 26, 27 — 8:30 P. M.
Seštad., lapkr. 28 — 8:45 P. M.
Po pietų ketvirtad., lapkr. 26 ir
penktad., lapkr. 27 — 1:30 P. M.
Seštad., lapkr. 28 ir sekmad.,
lapkr. 29 — 1:30 ir 5:30 P. M.

PADEKOS DIENOS
ŠVENTĖ

Aplankyk savo bažnyčią Padėkos Dienoj

HERMAN'S BARBER SHOP

WHERE YOU GET THE FINEST SERVICE
2169 South Green Rd. EV 1-9786
Hirsch Reiss Prop. CEDAR-GREEN SHOPPING CENTER

Geriausie linkėjimai ir sveikinimai visiems lietuviams

UNGER'S BAKERY

WEDDING CAKES A SPECIALTY

1831 South Taylor Rd. FA 1-2636

Geriausie linkėjimai ir sveikinimai visiems lietuviams

JOSEF SIPOS

CUSTOM TAILORING

12528 Buckeye Rd. SK 1-5520

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai

FROM

MIAMI RESTAURANT

FINEST DELICATESSEN

10008 Euclid Ave. SW 1-0145

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Kariuomenės atkūrimo šventės minėjimas įvyksta šia tvarka: lapkričio 21 d., šeštadienį, 7:30 v. v. minėjimas lietuvių svetainėje. Čia bus St. Barzduko kalba "Lietuvis karys tautos kultūros baruose", Čiurlionio Ansamblio moterų choras ir B. Augino kūryba. Po minėjimo vaisės ir pasilinksminimas. Apie 10 val. v. dail. A. Rukštelės paveikslų laimėjimo pravedimas.

Lapkričio 22 d., 10 v. ryto Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje iškilmingos pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir Nepriklausomybės ir jiems pagerbti paminklinės lentos iškilmingas pašventinimas.

Lietuvių visuomenę kviečiame minėjime ir pamaldose skaitlingai dalyvauti. Organizacijos pamaldose prašome dalyvauti su vėliavomis.

• Teresė Stasaitė Naujos parapijos choro talentų programoje šoks valsa "Linksmas našlė". Taip pat klausytojai išgirs Shuberto serenadą. Išpildys mezzosopranas Cecilija Valenčiūtė ir smuikininkas Saulius Alkaitis.

• Kun. B. Barčio, naujojo Šv. Jurgio parapijos klebono pagerbimas įvyksta lapkričio 29 d., 5 val. po pietų parapijos salėje.

• Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas įvyks lapkričio 21 d., 7 val. vakare Čiurlionio Ansamblio namuose — 10908 Magnolia Dr. (telef. CE 1-9646). Programoje filmos, organizaciniai reikalai, valdybos rinkimai ir po būvis.

• Dr. K. Jurgėla, Amerikos Balso lietuvių skyriaus viršininkas, buvo atvykęs į Clevelandą įregistruoti juoston pasikalbėjimus su lietuvių veikėjais ir aplankė Dirvą.

• Neringos ir Pilėnų tautų sueiga įvyks lapkričio 22 d., 4 val. p. p. Čiurlionio ansamblio namuose (Magnolia Dr., Nr. 10908). Į sueigą kviečiami ir skautų-skaučių tėveliai, rėmėjai ir bičiuliai.

• St. Grybauskas ir A. Mackevičius, abu ramovėnai, šiuo metu gydomi Polyclinic ligoninėje. St. Grybauskui padaryta sunki operacija. Juos ligoninėje aplankė Ramovės valdyba.

• Juzė ir Steponas Nasvyčiai, vieton Kalėdinių ir Naujųjų metų sveikinimų, Vasario 16-osios gimnazijai paaugojo \$10.00. J. ir S. Nasvyčiai, kiek pajėgia iš kuklaus pensininko atlyginimo, visada pirmieji įsijungia į lietuviškųjų darbų remimą. Taip ir ši kartą, vieton siuntę artimesiems šventiniams sveikinimams, įsijungė į paramą gimnazijai.

• Clevelando visuomenę kviečiama dalyvauti L. B. Clevelando I apylinkės rengiamame įdomiame susirinkime lietuvių salėje ši sekmdienį, tuoj po pamaldų. Bus aptariami Apylinkės reikalai, įdomi diskusinė A. Augustinavičienės paskaita "Mūsų lietuviškumas ir svetima aplinka".

• Studentų Sąjungos visuotinis suvažiavimas įvyksta lapkr. 28-29 d. Chicagoje. Suvažiavime balsuoti galės tik sumokėję nario mokesį — \$1.50. Mokestis sekmdienį renkamasi Šv. Jurgio bažn. apatinėje salėje ir Naujojo parapijoje tuoj po 10 val. pamaldų.

• Akademinių Skautų Sąjūdžio Dr. Vydūno Vardo šalpos Fondo išleistų kalėdinių atviručių galima gauti DIRVOJE, Spaudos kioskuose, Baltic ir Laima krautuvėse. Atviručių komplektas kainuoja 1 dol. ir jų pelnas skiriamas lietuvių studentų stipendijoms. Visi lietuviai kviečiami atviru-

tes išgyti, jomis pasveikinti savo bičiulius ir tuo pačiu paremti Vydūno šalpos Fondą.

• Ši ketvirtadienį Arenoje pagrindiniais imtininkais bus Dick Afflis ir Fritz von Erich. Taip pat bus ir kitos poros.

• Į Clevelandą atvyksta Ringling Bros. ir Barum & Bailey cirkas, darbą tęsia 89 metus. Pasirodymai prasideda trečiadienį, lapkr. 25 d., 8:30 val. Arenoje. Plačiau žiūrėk dedamam skelbime.

L. BUDŽIAMS AUKOJO

Po \$20.00 - Dr. K. Pautienis
Po \$15.00 - J. Kalvaitis
Po \$10.00 - Dr. D. Kesinaitė, J.P. Mull, Dr. J. Stankaitis, Dr. Gruzdy, Dr. Miliauskas, Dr. Sabataitis, Dr. Adomavičius, Dr. Brazaitis, Dr. E. Juodėnas, Mrs. Visockas, A. Janušauskas, V. Rutkauskas.
Po \$7.00 - Dr. Sukarevičius, Po \$5.00 - p.Radzevičiūtė, Baltic Delicatessen, J. Švarcas, P. Skardis, Dr. Baltrukėnas, V. Klimaitis, Dr. Aželis, Dr. J. Abraitis, Mr. Rupecka, Dr. A. Martuševičius, Mrs. Balasevičienė, Dr. Vyšniauskas, I. Visockas, D. Patiskonis, B. Grincius.
Po \$4.00 - A. Langė, Po \$3.00 - Paulina Bennett, J. Vencius.
Po \$2.00 - J. Jesaitis, V. Morikūnas, V. Banionis, A. Banys, A. Plečkaitis, M. Kalvaitis, E. Griogonienė, St. Griaužinis, St. Clair Sh. Store, J. Angelaitis, El. Maroncelle, I. Visockas.
Po \$1.50 - Vitus-Vitkus.
Po \$1.00 - V. Juodis, Pr. Židonis, J. Kaklauskas, I. Verbyla, p. Jankauskas, p. Karsokas, P. Vilkas, VI. Blintstrubas, p. Saukevičius, M. Aukštuolis, P. Sejonas, S. Mikalauskas, J. Margevičius, A. Perkauskas, P. Marcinkevičius, R.I. Melsbakas, Br. Supis, p. Eidimtas, J. Pinkus, J. Stoškus, R.W. Schiller, AL. Valiukienė, R. W. Schiller.
Po \$0.50 - p. Steponavičius ir Gay Mendak.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės minėjimas

įvyksta lapkričio 21 d., 7:30 val. vak. lietuvių svetainėje.

Lapkričio 22 d. 10 val. ryto Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje
IŠKILMINGOS PAMALDOS ir paminklinės lentos, žuvusiems dėl Lietuvos laisvės, šventinimas.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

Keletos aukotojų parašai neįskaitomi, todėl labai apgalles-taujame, kad negalime juos čia paskelbti. Visiems aukotojams nuoširdžiausiai dėkojame ir pasižadame, kad aukos bus su-naudotos lietuvių tikslams.
L. Budžiams Remti Valdyba
Cleveland, Ohio
(skelb.)

Reikalinga moteris
namų ruošai 2-3 kartus sa-
vaitėje. Teirautis IV 6-4088.
(90)

Išnuomojamas butas
5 kamb. šaukti tarp 6 ir 8
val. vak. telef. UL 1-6895.

Išnuomojamas butas
5 kamb., antram aukšte.
7605 Superior Ave. Telef.:
WH 2-7405. (90)

PIGŪS NAMAI
Geras 1 šeimos, 2 miega-
mųjų namas 130 gt. Pigus.
Į šiaurę nuo St. Clair 129
gt. 2 šeimų. \$11,500.

Du namai ant vieno skly-
po Kosciuszko gt. rajone,
žema kaina.

Trijų miegamųjų Naujos
parapijos rajone. Gerai
įrengtas.
E. 124 gt. vienos šeimos,
tuoju galite apsigyventi.
Cleveland Hts. 3 miega-
mųjų plytinis namas, pigus.
4 šeimų plytų apartamen-
tas, po 5 kamb. kiekvienas
butas, keturi nauji pečiai,
garažai. Nebrangus, o paja-
mos geros.

Norintieji pirkti ar par-
duoti, prašome kreiptis į
EAST SHORE REALTY
780 E. 185 St. IV 1-6561
Juozas Mikonis — Realtor
MU 1-2154
Multiple Listing Service
Bendradarbiai:
Ant. Gailiūsis — MU 1-7016
Juoz. Damušis — UL 1-6957
Kazys Žiedonis — LI 1-3726

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.
6621 Edna Avenue EN 1-1763 936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

**SUPERIOR
SAVINGS**

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausie Amerikos laikrodžiai.
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Didelis
įvairių dovanų pasirinkimas
7007 SUPERIOR AVE Greta Ezella Theatre
Tel. EX 1-3969 Bute: WA 1-2354

the MAY CO'S (2) BASEMENT stores

EAGLE STAMPS DAR PADIDINA SUTAUPAS

Specialus pirkinys! Švenčių laikotarpiui...
PUIKIOS KOKYBĖS

"Newport" Melmac 45 dalių valgomasis setas

by Westinghouse

SERVIZAS 8 ASM.

17.88

- 8 Cups
- 8 Dinner Plates
- 8 Dessert Plates
- 1 Meat Platter
- 8 Saucers
- 8 Salad Bowls
- 1 Cream Pitcher
- 1 Sugar Bowl With Cover
- 1 Vegetable Dish

Kiekviena seto dalis yra originali ir garantuota tos rūšies prekė American Cynamid Co., su savininko Melmac ženklu. Tai yra saugūs, nesigadinantieji, praktiški ir il-gai tarnaujantieji. Spalvos įskaitant po 2 d. ružavos, geltonos, turquoise ir baltos.

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi... Šaukit CH 1-3000
The May Co.'s Basement Coats Department, Downtown and On the Heights

DIRVA

THE FIELD

KAS IR KUR?

New Yorke laukiama daug svečių

• Dipl. teisininkas Petras Glemža, širdies ligos smūgio ištiktas, mirė staiga praėjusį šeštadienį, lapkričio 14 d. apie 6:30 val. vakaro. Jis vyko aplankyti prof. Adomo Varno dailės parodos ir įsėdęs į automobilį suknubo. Po kelių valandų, praeiviams pastebėjus prie vairo suknubusį žmogų, jis buvo atrastas jau miręs.

Petras Glemža buvo veiklus daugelio lietuviškųjų organizacijų, ypač Neo Lithuania, narys. Buvo pastovus Dirvos bendradarbis, turėjęs pamėgimą rašyti dailės klausimais. Ir paskutinis jo rašinys apie Adomo Varno parodą, baigtas linkėjimu sveikatos ir neįvykdytų darbų įvykdymu. Ir dar spaus-tuvės dažai nebuvo nudžiuvę, o Petros Glemžos jau nebuvo gyvųjų tarpe.

• J. Bačiūno kelione į Pietų Amerikos kraštus tenykščiai lietuviai gyvai intere-suojasi ir ruošiasi gražiai sutikti.

• Tėvas T. Žiūraitis, O. P. atsiuntė įnašą vieno dolerio vajui, kad būtų sumažinti Vasario 16-osios gimnazijos nedaktekliai.

• J. A. Urbonas, Dirvos atstovas Dayton, Ohio, o taip pat vyresniosios kartos aktyvus veikėjas, Vasario 16-osios gimnazijai paremti atsiuntė \$5.00.

• Sunkiai susirgo karo invalidas, Vyties Kryžiaus kavalierius, Klaipėdos sukilimo dalyvis, Adolfas Eigelis, gyv. Philadelphiaje — 629 Bristol St.

• Metinis knygų išpardavimas baigiasi gruodžio 31 d. Nepraleiskit progos įsigyti knygų su 25% iki 90% nuolaida. Sąrašai gaunami, Gabija, P. O. B. 355, Wyandanch, N. Y.

• Korporacijos Neo Lithuania valdyba išsiuntinėjo nariams pranešimus, kviesdama atvykti į trečiąją korporacijos visuotinę suvažiavimą, įvykstantį lapkričio 26-28 d. New Yorke.

Iki šiol gautomis žiniomis iš Chicagos atvyksta A. L. Tautinės S-gos pirmininkas inž. E. Bartkus su žmona, inž. J. Jurekūnas su žmona ir gana gausus būrys kor-porantų.

Iš Detroito atvažiuoja garbės filist. dr. E. Paužienė-Gurskytė su vyru, filist. V. Griškonis ir kiti.

Clevelandą taip pat atstovaus stiprus junginys, kurio sudėtyje yra adv. J. Smetona, J. Čiuberkis su žmona, Andrius Mackevičius, Mackevičiūtės ir daugiau jaunimo.

Į suvažiavimą laukiami nariai iš visų padalinių. New Yorke neolithuanai visus ruošiasi sutikti ir rūpestingai globoti.

• Juozas Ginkus, žymus visuomenės veikėjas, po ilgiau trukusios ligos, žymiai gerėja. J. Ginkus su P. Narvydu, kaip Korp. Neo Lithuania macenatai, įeina į garbės komitetą banketui ruošti, kuris įvyks lapkričio 28 d. Korporacijos suvažiavimo proga Statler viešbutyje, New Yorke.

• Kun. dr. Stasys Valiušaitis, gyvai besireiškias visuomeninėje veikloje, yra nukeltas į naują italų parapiją Brooklyne, N. Y. vikaro pareigoms. Pamokslus parapijiečiams kun. dr. S. Valiušaitis sako italų kalba, kurios jis išmoko studijuodamas teologiją Romoje.

• Dr. Bronius Nemickas, Laisvės Komiteto narys, šį rudenį pradėjo skaityti Europos civilizacijos istorijos kursą studentams Good Counsel College, White Plain, N. J.

• Antanas Dirėys, žinomas visuomenininkas, nesenai su šeima atvykęs iš Venucuelos pastoviam gyvenimui kuriasi New Yorke.

• Stasys Jakštas, Korp. Neo Lithuania filisteris, nesenai draugų tarpe minėjo savo amžiaus 50 metų sukaktį.

• Juozas Valakas, laikraštininkas, rašo vaizdus iš savo vaikystės dienų, kurias jis praleido Amerikoje. J. Valakas yra gimęs ir augęs Amerikoje. Tik vėliau su tėvais buvo grįžęs į Lietuvą, kur baigė gimnaziją ir Lietuvos universitete studijavo gamtos mokslus.

• Inž. Jonas Ulėnas, Jr. su žmona persikėlė į naują butą, Jericho, L. I., N. Y.

• M. Kelertaitė, gyv. Adelaidėje, laimėjo antrus me-

Laisvės Varpo koncerto dalyviai, iš kairės: Prudencija Bičkienė, Julius Gaidelis, Stasė Daugėlienė ir Arnoldas Vokietaitis svečiavosi pas Bostono šachmatininkus dešimtmečio minėjime. A. Vokietaitis čia sudainavo kelias dainas.

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

ŠACHMATŲ KLUBO DEŠIMTMETIS

Lapkričio 8 d., So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijoje, šachmatų klubas minėjo savo dešimtmetį. Dalyvavo nemažas skaičius svečių, meno ir šachmatų įžymybių. Be Chicagos meistro Povilo Tautvaišos, buvo vienas iš žymiausių, po Fischerio, Reshevskio — William Lombardy iš N. Yorko. Dainos ir muzikos atstovai: P. Bičkienė, A. Vokietaitis, S. Daugėlienė, J. Gaidelis, S. Liepas, Adomavičienė, N. Meškūnas. Vokietaitis ir Meškūnienė padainavo keletą dainų.

Po Amerikos ir Lietuvos himnų, kun. Žuromskio invokacijos, kalbėjo dr. A. Kapochy, adv. J. Grigalius (vakaro vedėjas) inž. A. Chaplikas, J. Burgess, P. Tautvaišas, K. Merkis. Be sveikinimų, paskelbtų minėjimo leidynėly, buvo gauti dar iš P. Vaitonio, Chicagos Neries (V. Karpuškos), L. Atletų klubo iš Brooklyno, K. Čerkeliūno N. Y. ir kt.

So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos pereinamąją dovaną gavo naujasis Bostono šachmatų čempionas jaunuolis Gediminas Šveikauskas. Šios dovanos laimėtojai buvo 1957 — S. Lyman, 1958 — J. Curdo, J. Goldstein ir 1959 — Gediminas Šveikauskas ir David Scheffer. Klubo dovanos buvo įteiktos P. Tautvaišui, G. Šveikauskui ir jauniausiems: Algiui Makaičiui, 14 metų ir Gediminui Kuodžiui, 15 metų.

Minėjime buvo įsteigta ir šachmatininkams perduota jos sumanytojų ir fundatorių: dr. Brunono Kalvaičio ir prof. Igno Končiaus "Lietuvos Laisvės Avilio" dovana, pagaminta iš juodojo ažuolo, gauto iš Lietuvos. Dovana simbolinė, skirta svarbiausiom š. Amerikos lietuvių šachmatų varžybom.

KULTŪRINIS ŠEŠTADIENIS

A. L. T. Sąjungos Bostono skyriaus narių su šeimo-

mis ir bičiuliais susirinkimas, kuriuo pradėdama šeštadienį kavutės, įvyks lapkričio 21 d., 7 v. v. Pirmąjį kultūrinio šėdžio kavutę praves rašyt. T. Santvaras savo kūrinių ir diskusinių pasikalbėjimu. Įėjimas su kvietimais.

BALTIMORE

MENO PARODA

Lietuvių salėje buvo išstatyti 37 dailininko Juozo Pautieniaus darbai. Paroda buvo gausiai lankoma ne tik Baltimorės, bet Washingtono ir Philadelphiajos meno mėgėjų. Baltimoriečiai nupirko 12 paveikslų iš kurių Dr. St. Ankudas įsigijo du, Dr. Kudirka — 2, V. Kazakevičius — 2. Po vieną nupirko J. Auštra, L. Kačinskas, J. Šilgalis, K. Bradūnas, V. Volertas ir A. Buracas.

Svečių tarpe buvo nesenai iš Kolumbijos atvykęs dailininkas J. Bagdonas.

Kostas Matuliaskas, Baltimorėje praleidęs 50 savo gyvenimo metų, išvyksta apsigyventi į Floridą. Per tą laiką jis be jokios pertraukos dirbo lietuvių organizacijose. Jam pagerbti Lietuvių Salės Klevų kambaryje buvo suruoštas atsisveikinimo vakaras į kurį atsilankė visų organizacijų ir visų politinių ir ideologinių pažiūrų atstovai.

Kostas Matuliaskas atsisveikinimo proga paaukavo Lietuvių Tautiniam Knygynui 100 dolerių. M. B.

E. CHICAGO

Dainos ir dailaus žodžio vakaras įvyks parapijos salėje lapkričio 28 d., 6 val. vak. Programą išpildys Alė Kalvaitytė, Monika Kripkauskienė, Vl. Jakubėnas ir kt.

Naujųjų metų sutikimą ruošia Bendruomenės apylinkės valdyba. Iš anksto visi prašomi vietos rezervuoti pas valdybos narius.

A. A. PETRUI GLEMŽAI,

staiga mirus, jo žmonai ir giminėms gilią užuojautą reiškia

A. L. Tautinės Sąjungos
Chicagos Skyrius

Mielam mūsų draugui ir Aukšės krikšto tėvui PETRUI GLEMŽAI

taip netikėtai išsiskyrus iš mūsų tarpo, mylimai Petro našlei Dr. LAIMUTEI ir Velionies giminėms ir artimiesiems reiškiamo širdingą užuojautą ir su jais dalijamės didžiu skausmu

Bronė, Aukšė, Rūta ir Jonas
P a p l ė n a i

Neįsivaizduojamai staigiai amžinybėn nukilus
A. A. PETRUI GLEMŽAI,
gilaus skausmo prislėgtą žmoną, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir su jais liūdesiu dalijamės

Kazimiera, Jūratė ir Aleksas
Laikūnai

Mūsų geram pažįstamam
PETRUI GLEMŽAI staiga mirus,
jo žmonai Dr. GRINIŪTEI-GLEMŽIENEI, gilią užuojautą reiškia

Traškų šeima

Dirvos bendradarbiui ir rėmėjui
PETRUI GLEMŽAI
staiga mirus, jo mielą žmoną ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

DIRVOS Redakcija

Netikėtai staiga mirus mūsų

PETRUI GLEMŽAI,

geram lietuviško darbo darbininkui, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo jo mylimai žmonai Dr. LAIMUTEI GRINIŪTEI-GLEMŽIENEI

Juozas ir Eugenija Bartkai,
Eugennijus ir Danguolė Bartkai

DR. LAIMUTEI GRINIŪTEI-GLEMŽIENEI,

staiga mirus jos mylimam vyrui

filisteriui, dipl. teisininkui

PETRUI GLEMŽAI,

gilią ir nuoširdžią užuojautą reiškia

LST Korp! Neo-Lithuania
Chicagoje